8 HAZİRAN 1980 PAZAR 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

BANKACILIKTA "BIRAKINIZ VERSİNLER, BIRAKINIZ ALSINLAR" POLİTİKASI

Yılmaz DOĞAN / Yazısı 3. sayfada

Ağrı'da bir polis memuru POL-BİR'li polislerce dövüldü

İstanbul'da faşistler bir CHP'liyi dükkanı ile birlikte yaktı

- Adapazarı'nda "dur" ihtarına uymadığı gerekçesiyle bir kişi öldürüldü
- Bursa'da sağ görüşlü birkişi öldürüldü
- Dalaman'da faşistler bir devrimciyi yaraladı
- Çorum'da çok sayıda aile evlerini değiştirdi
- Faşistler CHP'li bir berberi yaraladılar
- Devrimci Metal-İş Sendikası Genel Merkezi arandı. İki yöneticisi gözaltına alındı
- Kayseri ve Kırşehir Cezaevleri'nde Hüseyin Cevahir için gösteriler yapıldı
- Keşap'ta yakılmış bir erkek cesedi bulundu
- Manisa'da bakkal dükkanını bombalayan 3 faşist tutuklandı.
- Kayseri'de sağ görüşlü bir kişi yaralandı

HABERİ 5. SAYFADA

Hükümet sorununun görüşüleceği Küçük Kurultay başlıyor

CHP'nin anti-faşist cephede yerini alması istendi

- Yılgın partililere ve kırgın yurttaşlara CHP'nin sahip çıkmasını isteyen Ferhat Aslantas, kararlılığın faşizmi ve emperyalizmin oyununu çatır çatır kıracağını, CHP ve CHP'lilere bu konuda büyük görev düştüğünü söyledi
- Altıbuçuk aylık muhalefet döneminin muhasebesinin yapılacağı Kurultay'da CHP'nin kendi dışındaki sol ile olan ilişkileri de gündeme getirilecek
- Faşist baskı ve saldırıların yoğun olduğu il ve ilçelerden gelen delegelerin Kurultay'a bir antifaşist mücadele programı sunacakları belirtildi

HABER MERKEZİ

Hükümet sorununun da görüşüleceği CHP Küçük Kurultayı Ankara'da başlıyor. Kurultay'a doğru görüşlerine başvurduğumuz bir çok il ve ilçe başkanı, Kurultay'da görüşülmesi gereken asıl sorunun faşizme karşı mücadele sorunu olduğunu belirttiler. CHP'nin anti-faşist cephede yerini alması gerektiğini vurgulayan bir kısım CHP'li parlamenter ve delegenin ise, Küçük Kurultay'a bir anti-faşist mücadele programı sunabilecekleri belirtildi.

Küçük Kurultay'da ayrıca CHP'nin kendi dışındaki sol ile olan ilişkilerinin de gündeme getirileceği öğrenildi. CHP İzmir Milletvekili Ferhat Aslantaş ise yaptığı açıklamada, CHP'nin yılgın partililere ve kırgın yurttaşlara sahip çıkması gerektiği belirtti. Aslantaş, kararlılığın faşizmi ve emperyalizmin oyununu çatır çatır kıracağını CHP ve CHP'lilere bu konuda büyük görev düştüğünü söyledi.

(Devamı 7. Sayfada)

Devrimciler, ilericiler, CHP'liler ve demokratlar birlikte yürüdü

Zara'da zamlar ve faşist terör protesto edildi

- Mitinge çevre köylerden çok sayıda köylünün yanında Zara'dan da esnaf, memur, öğretmen, öğrenci ve işçiler katıldı
- Zara Kaymakamı'nın mitinge katılan öğretmenlerin kimliklerini saptamaya çalıştığı öne sürüldü

HABERİ 7. SAYFADA

Zara'da yapılan mitingte zamlar ve faşist terör protesto edilirken sık sık sloganlar söylendi. Mitingte ayrıca bugüne dek faşistler tarafından katledilen Zaralı ilerici ve devrimcilerin fotoğrafları taşındı.

DİSK Yürütme Kurulu:

"DİYARBAKIR'DA UYGULANAN İŞKENCELER AKIL ALMAZ BOYUTLARA ULAŞTI"

- DİSK'in hukukçulardan oluşturduğu bir kurulun Diyarbakır ve yöresinde yaptığı incelemeler sonunda tutukevlerinde 15 yaşından küçük çocukların da olduğu belirlendi

HABERİ 7. SAYFADA

EMEKÇİLERİN SIRTINA BİR KAMBUR DAHA...

Kilometrelerce yoldan yarıbaygın tedaviye gelen yetmişlik ninenin çilesi daha bitmemiş. Şimdi de muayene sırası bekliyor. Borç harç bulduğu parayla tedavi olabilmek için.

Yoksul halk devlet hastanelerinde tedavinin ücretsiz olmasını istiyor

Devlet hastanelerine yapılan son zamlar halkın tepkisini topladı

Sabahın seherinde sıraya giren insanlar saatlerce bekliyor Üstelik paralarıyla rezil oluyorlar.

- Hastaneye kulak muayenesi için ikinci kez gelen ve bir türlü sıra alamayan Veysel Şahin, "Bunca zam yapıyorlar, bari muayene olabilsem" diyor.

Neyyire ÖZKAN

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı hastanelerde muayene ücretlerine yapılan % 16-1500 arası zam halk tarafından tepkiyle karşılandı.

Muayene ücretlerinin daha önce 5 lira olduğu devlet hastanelerinde, müracaat fişleri 20 liraya çıkarılırken, röntgen, tahlil, kan sayımı vb. her türlü hizmet yüksek oranlarda zam gördü.

Zamların uygulamaya girdiği ilk günü konuştuğumuz kişiler zamların kendilerine bir darbe daha olduğunu belirterek, "Bizim özel hastanelerde özel doktorlarda tedavi gücümüz olsa buralarda bu çileyi çekmeyiz. Hem saatlerce kuyruk bekliyoruz, hem aradığımız ne ilaç, ne film bulunmuyor. Üstüne üstlük bir de zam yapıyorlar. Madem devletin hastanesi, bedava olsun. Bunca masraf yapıldıktan sonra devlet hastanesi olmasının ne önemi kalıyor" diyorlar.

Hastaneye 2. kez kulak muayenesi için gelen ve bir türlü sıra alamayan

(Devamı 7. Sayfada)

ERBAKAN: DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ VE BASIN AFFI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARI DESTEKLİYORUZ

- Erbakan gazete dağıtımının devlet eliyle yapılmasını ve gazete kağıdı fiyatlarının ucuzlatılmasını istedi ve 'Basında tekelleşme tehlikeli sonuçlar yaratıyor'' dedi

HABERİ 7. SAYFADA

BAĞIMSIZ TAPER-İŞ SENDİKASI DİSK'E KATILDI

- DİSK 3. Bölge Temsilcisi Sefer Güvenç Konfederasyonun yeni üyesi Taper-İş Sendikası yöneticileri ile bir basın toplantısı düzenleyerek TARİŞ te Taper-İş üyesi 400 işçinin yasal olmayan gerekçelerle işlerine son verildiğini yerlerine bekçi adıyla binin üzerinde faşistin alındığını söyledi

HABERİ 7. SAYFADA

Tek-Der'in düzenlediği basın toplantısına çok sayıda demokratik kitle örgütü katıldı

"İstanbul'da yüzlerce TEKEL memurunun kıyımı gündemdedir"

- "Tekel'de uygulanan memur kıyımı politikasının amacı, demokratikleşme sürecine darbe indirmek, emekçi Tekel memurlarının birlik ve dayanışmasını kırmaktır"

Tek-Der'in düzenlediği ve 10 demokratik kitle örgütünün katıldığı basın toplantısında Tekel'de uygulanmak istenen sürgün ve kıyımlara karşı tüm demokratik kuruluşlar dayanışmaya çağırıldı.

HABER MERKEZİ

Tekel Memurları Derneği (TEK-DER) tarafından düzenlenen ve on de-

(Devamı 7. Sayfada)

TAHRAN RADYOSU'NUN İDDİASI:

"AMERİKA'NIN SUÇLARI KONFERANSINA KATILAN ABD HEYETİ BAŞKANI BİR AJANDIR"

- Tahran Konferansı'ndan dönen Amerikalıların ellerindeki tüm belgelere ABD gümrüğünde el kondu

HABERİ 7. SAYFADA

İzmir Belediye Başkanı

ALYANAK, BELEDİYELERE ÖZERKLİK TANINMASINI İSTEDİ

- 'Türkiye'de belediye başkanlarına takınılan tavır ile Avrupa ülkelerinde belediye başkanlarına takınılan tavır arasında uçurumlar var''

HABERİ 7. SAYFADA

YORUM

Küçük Kurultay'da cevap arayan sorular

MSP Genel Başkanı Erbakan'ın önceki gün düzenlediği basın toplantısında Demirel'e bir ay daha süre tanıyarak hükümetten isteklerini yerine getirmemesi halinde desteği çekeceklerini açıklaması üzerine bütün gözler CHP Küçük Kurultayı'na çevrildi. Demirel hükümetinin ekonomik bunalıma çözüm bulamaması, siyasi istikrarı sağlayamaması gibi nedenlerle değiştirilmesini isteyenlerle; baskı ve yoksulluğun artmasından illallah diyen ve bu nedenle Erbakan'ın desteğini çekmesi halinde bile yüreğine su serpilecek konuma düşen bir grup insan şimdi merakla Küçük Kurultay'ın sonuçlarını beklemektedir. İçinde CHP'ye bilinçli olarak oy vermiş insanların da bulunduğu daha geniş bir topluluk ise, faşist saldırıların ve devlet terörünün katmerleşmesi karşısında CHP'nin biran önce hükümeti düşürmesini istemektedir. Ecevit'in son günlerde yaptığı bazı sert çıkışlar, bu grupta yer alan insanların umutlarını tazelemiştir.

MSP'nin ister bazı çevrelerin tehdit ve şantajı sonucu, ister Türün'ün Cumhurbaşkanlığı'na aday gösterilmesi sonucu hükümete desteğini bir ay daha uzatmasından ve "bir seçim hükümeti ile erken seçime gidilebileceğini'' açıklamasından sonra CHP yönetiminin izleyeceği politika gerçekten merak konusudur. Evet CHP yönetimi Küçük Kurultay'a hangi önerilerle gidecektir ve oradan nasıl bir karar çıkarttıracaktır. Tabanın öneri ve sesi Kurultay kararlarına egemen olabilecek midir?

* * *

ECEVİT'in ''bu hükümetle seçim ve sandık güvenliği sağlanamaz'' sözleri, ''seçim ve sandık güvenliğini sağlıyabilecek bir hükümetle seçime gidilebilir'' anlamı da taşıdığına göre, gerçekten bir erken seçim mi söz konusudur? Bazı *etkili ve yetkili çevrelerin de* bir seçim hükümeti istedikleri şeklinde ortalıkta dolaşan söylentiler ile, ''AP'nin sağındaki aşırı sağ ile, CHP'nin solundaki aşırı sola ülkede tutunma imkanı vermeyecek bir hükümet'' arayışları dikkate alınırsa bu yolda bazı hazırlıkların yapıldığı söylenebilir.

Bu tür ''yeni'' arayışlar içinde olanlar ve bunun gerçekleşmesi yönünde çaba harcayanların öteden beri savunageldikleri görüş şudur: ''Memleket kan ağlıyor. Anarşi ve terör azgınlaştı, neredeyse bir iç savaş yaşanıyor. Demokrasiyi tehlikeden kurtarmak için birlik ve beraberlik içinde olmak gerekiyor'' vb.

Faşizmin saldırıları ve baskıları ile buna karşı gündeme gelen doğal, haklı ve meşru tepkiler gerekçe gösterilerek sonuçta yine halkın meşru mücadelesi bastırılmak istenir. Bilindiği ve defalarca kanıtlandığı gibi, bu tür ''oluşturma'' ve ''hazırlıklar'', *biçimi ne olursa olsun* sonuçta halkın aleyhinde bir gelişme yaratmıştır. Halkın çıkarları-

(Devamı 7. Sayfada)

BAŞKENT MEKTUBU

Mil Lir Tur

"MİLLİ irade''yi temsil eden sayın parlamenterlerimiz, 22 Mart'tan bu yana Cumhurbaşkanı seçimi yörüngesinde yoğun bir turlama atmosferine girmişlerdir. Siyasal edebiyatımıza bir katkı amacı ile, ''Milli irade turlarına'' biz, ''Mil Lir Tur'' dedik kısaca.

Mil Lir Tur'un 98'incisidün, 12 Mart generali iki aday üstünde tamamlandı. Sonuç yine yok.

Ülkemizde iç savaş koşulları yaşanıyor. Faşist katliamlar ortalığı kana boyadı. Halkımız, Çorum'da olduğu gibi kurduğu barikatların ardında saldırılara karşı kendisini savunuyor. Gazetelerde günlük ölü sayısı, "zayiat'' listeleri yayınlanıyor savaş haberleri gibi ve ağıt, gözyaşı, işkence ile katmerleşen pahalılık, yokluk, yoksulluk bir kement gibi halkın boynunda, günlük yaşamında.

Bunca acı olaylar, bunca ölüm-kalım savaşı karşısında, "Milli iradenin temsilcileri'' sayın parlamenterlerimiz, akıl almaz bir pişkinlik içinde parlamentoya kapanmışlar, dervişler gibi dön babam dön ediyorlar seçim sandığı başında, üç aydan beri!.. Nasıl olsa Meclis'te kıtlık yok, yemek var, çay var, meşrubat var en ucuzundan. Can güvenliği de var. Para dersen aylık 60 bin papel. Daha önemlisi, sigara da var! Mil Lir Tur'un günlük faturası ortalama 40 milyon TL. yoksul halkın sırtından.

Yüce parlamentomuza ve özgürlükçü demokrasimize gölge düşürmek isteyen birileri mi var?.. Yoksa şu ''anarşist, terörist'' dediğimiz örüler mi en-

(Devamı 7. Sayfada)

HAFTANIN İÇİNDEN...

CHP Kurultayı ve Faşizm

CHP Küçük Kurultayı Ankara'da toplanıyor. Kurultay'ın gündeminde ağırlıkla ülkenin "Demirel'in azınlık hükümetinden nasıl kurtarılacağı" konusu ele alınıp karara bağlanacak.

Kurultay, gündemi ne olursa olsun, gerek emekçi halk gerekse de CHP açısından oldukça "kritik" günlerde toplanmaktadır. Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra, faşistler yurt sathında tüm halka karşı "yeni" bir saldırı kampanyasını başlattılar. Bu *son saldırı harekâtının* ana hedeflerinden biri de CHP'liler, CHP'nin il ve ilçe düzeyindeki yöneticileri oldu. Bugün yapılan Kurultay'da son günlerde faşist terör gerçeğiyle karşı karşıya kalmış, evi ya da parti binası bombalanmış, arabası yakılmış ve faşistlerin silahlı saldırılarına uğramış delegelerin sayısı azımsanmayacak ölçüdedir. Kurultay'a katılacaklar arasında polisin gözü önünde silahları faşistler tarafından alınan CHP'li parlamenterler bile mevcuttur. Kuşkusuz şimdi söz sırası bütün bu gerçekleri *yaşamış* olanlarındır ve onların olmalıdır.

Ve bu koşullarda Kurultay'ın, gündemini Hükümeti düşürmek ya da düşürmemek veya nasıl düşürmek biçiminde daraltmayıp, esas olarak faşizme karşı mücadele sorununu ele alıp tartışarak kesin karara bağlaması, yurdun, halkın, CHP'lilerin ve bizzat CHP'nin kendi çıkarları açısından çok daha gerçekçi, işlevsel ve yararlı olur.

* * *

Son saldırı harekâtı faşist güçlerin ne yapmak istediklerini *bir kez daha somutlamıştır.* Halkın hazırlıksız ve örgütsüz kesimleri ilk günlerde bazı kayıplar vermiş olmakla birlikte; halkın, devrimcisiyle, ilericisiyle, CHP'lisiyle, işçisiyle, öğretmeniyle, esnafıyla, genciyle, yaşlısıyla *direnmesi* birçok yerde faşistleri saldırdıklarına *pişman etmiştir.* Yaşanan *bütün bu gerçekler* Küçük Kurultay delegeleri tarafından unutulmamalıdır. Hele derinleşen siyasal bunalım koşullarında, *faşist güçlerin* bir açık faşist müdahaleyi zorladıkları, böylesi bir müdahale sonrasında halka karşı topyekün bir kırım ve tümden sindirme operasyonuna hazırlandıkları ve bu tür bir müdahale ortamını sürekli diri tuttukları gözönünde bulundurulursa, bugün *esas sorun* faşizme karşı mücadele sorunudur. Her şeyden önce buna *karar vermek* gerekmektedir.

Hükümeti düşürmek ya da düşürmemek, hükümet olmak ya da etkin muhalefet yapmak, *ancak bu kararın ışığında* tartışılıp ele alınırsa bir anlam taşır ve yurdun, halkın ve CHP'nin kendi çıkarları savunulmuş olur.

* * *

İlk önce yapılması gereken, *soyut* bir "demokrasiyi ve devleti kurtarma" *edebiyatı* yerine, faşizmin saldırıları karşısında halkın son derece *somut* ve *acil* sorunlarının ve bunlara çözüm yollarının tartışılmasıdır. Her türlü tartışma ancak böylesi bir tartışmanın ışığında yapılırsa gerçekten halkın çıkarlarına uygun düşer.

CHP'nin üstelik bugüne göre *çok daha avantajlı* koşullarda başlayan 22 aylık hükümet denemesi bu konuda eğitici bir *ders* olmalıdır. Emperyalist güçlerin, büyük sermaye çevrelerinin etkinliğini ve emekçi halkın sırtındaki yükü artıran; faşizmin alçakça saldırıları tüm şiddetiyle sürerken, halkın faşizme karşı örgütlenmesini ve mücadelesini, (geliştirilmesine yardımcı olmak yerine) dağıtmaya çalışan; faşizmin saldırıları ve halkın buna direnmesi *gerçeğini* "sağ-sol çatışması" diye sunarak çarpıtan (bu yaklaşım tarzına göre, son saldırılar sırasında kendini savunan CHP'liler bu "çatışmanın soldaki unsurları" olsa gerek!); Demirel'in arttırdığı devlet terörüne ilk kapı aralayan 22 aylık Hükümet *pratiğinin*, halkın mücadelesine ve CHP'nin kendisine ne kadar zarar verdiğini *zaman göstermiştir.*

Halkın bugün ihtiyaç duyduğu şey, bir "Vatan kurtaran arslan" değil, faşizmin saldırıları karşısındaki konumunun güçlenmesi, yaşam hakkının güvence altına alınmasıdır. Bu sorun karşısında takınılacak tavır, CHP Küçük Kurultay'ı açısından bir *turnusol kağıdı* olacaktır.

YARADANA SIĞINIP

X ile Y arasında bir anlaşmazlık

-2-

Can YÜCEL

Bu X ile Y ne mi dediniz? Cinsiyet Kromozomları bunlar. İnsanoğlunda 46 tane kromozom var. Kadınlarda biçimce ve büyüklükçe birbirini tutan 23 çifte ayrılabiliyor kromozomlar. Erkekte ise 46'dan ancak 44'ü birbirini tutuyor, yani çift oluşturuyor. Geriye birbirine hiç mi hiç benzemeyen 2 Kromozom kalıyor. Birisi, X Kromozomu diye anılan büyük bir kromozom. Bu kadında yedinci sıraya rastlayan kromozom çiftine adamakıllı benziyor. Öbürü ise büyüklükçe son iki çifte yakın çok küçük bir kromozom, Y Kromozomu diye anılıyor. Dolayısıyla kadının 2 X Kromozomu var deniyor, genotipi, buna karşılık, XY. Henüz bilinmeyen bir mekanizmayla bu X Y çiftinin varlığı başlangıçsal cinsiyet bezini, daha dölüt aşamasında husyeye dönüştürüyor. Ardından da erkeklik organıyla öbür özellikleri gelişiyor. XX çiftinin varlığı ise cinsiyet bezinin yumurtalığa dönüşmesine yol açıyor. Ardından da kadınlık organıyla öbür dişilik özellikleri gelişiyor. Görüyor musunuz, cinsiyet ayrımını doğuran şey, büyüklükçe en küçük iki kromozom çiftine eş düşen bu kücücük Y kromozomu. XX ve XY kromozomları, tohum hücresinin oluşumu ve dölleme bakımından öbür çiftler gibi davranırlar, ve çocuğun cinsiyeti babanın X yada Y kromozomunu aktarmasına göre belirlenir. Annenin iki X kromozumu olduğu için, ancak bir X kromozumu aktarabilecektir. Diyeceğim, bütün kadın, erkek kavgası hep o piçkurusu –Y kromozomunun başının altından çıkıyor. Adeta kılpayı bişey erkek ya da dişi oluşumuz. Ebemkuşağının altından geçmeye de gerek yok, belirli yoğunlukta bir hormon tedavisi ve bir cerrahi müdahaleyle dişiyken erkek erkekken dişi olabiliyorsunuz sonradan. Hermafroditler de var, ünsalar yani, hem dişi hem erkek organları olan insanlar. Lafı fazla uzattım belki ama, dişilikle erkekliğin nasıl içiçe olduğunu ve aradaki ayrımın ötedenberi abartıldığı kadar büyük olmadığını vurgulamak için yaptım bunu...

Ama hemen söyleyeyim, sınıflı toplumda genel sömürü şematiği içinde abartılarak erkeğin kadını sömürmesine, şeyleştirmesine, metalaştırmasına el veren bu kılpayı ayrım, yine de bir ayrım, üstelik yaşamımızı zenginleştiren vede doğaya uygun bir ayrım. Oysa, kadının özgürleşme mücadelesi, genel sömürü ve o sömürüye yol açan ana çelişki, sınıf çelişkisi gölgeye düşürülürcesine abartılarak, sırf erkeğe karşı yürütülen bir mücadeleye dönüştürüldüğünde, başka bir çarpukluk gelberi ediliyor. Giderek, kadın-erkek eşitliği istemi, kadının kadın olmaktan çıkıp erkekleştirilmesi, erkek rolüne soyundurulması aşırılığına vardırılıyor. Benim eleştirdiğim de bu işte, yani Feminizm. Bu akım kadının kadın olarak özgürleşmesi yerine, kendine göre özgür gördüğü erkeğe özenerek, onunla sidik yarışına girerek kendi olmaktan çıkması, dolayısıyle de elde ettiği özgürlüklerin elde edeceği özgürlüklere aykırı düşmesi sonucunu doğuruyor. Yoksa, tartışma konusu yazımda da belirttiğim üzre, *"elbet, kökü feodalizme giden erkekler karşısındaki Kadın-çocuk eşitsizliğini ortadan kaldırmak gerekecektir. "Ben, "bunun yolu sömürüyü ortadan kaldırarak, bu eşitsizliğin temelini ortadan kaldırmaktır."* derken genel sömürünün bu ucunda da ideolojik bir mücadele verilmesin demedim. Tabii, Ayşegül kardeşimizin belirttiği gibi, *"en devrimci görünen erkeklerimiz bile"* bu konuda devrimciliklerine yaraşır görüş açıklığına ulaşmamış olabilirler. Bu bakımdan onları eleştirmekte, hatta hırpalamakta elbet yarar var. Nitekim ben Ayşegül'ün uyarıcı mektubunu aldıktan sonra, yıllardır evde yemek işini üstüme almışlığıma karşın bulaşığa el vurmamakla ayıp ettiğimi hemen kavrayarak, sıvandım o işe de. Yalnız, devrimle uğraşmaya vaktimiz kalmıyor diye, ev işlerini gördürmek için hizmetçi tutan devrimci feminist kadın arkadaşlarımızı da biliyoruz. Sömürülmeyeyim derken bir başka insanı sömürme de hoşgörülür bir davranış olmasa gerek. Ay-

(Devamı 7. Sayfada)

HALKIN DİLİNDEN

Gazeteci gözüyle

25 Mayıs ve sonraki günler

MSP lideri Erbakan, kadayıfın altının kızarmaya başladığını, tam kızarıp kızarmadığına, 17 Mayıs günü Ankara'da il başkanları toplantısında karar verileceğini açıklamış, ancak toplantı ertelenerek karar 25 Mayıs'a bırakılmıştı.

Bu gün 24 Mayıstır. Erbakan ve grubuna göre, kadayıfın altının kızarıp, kızarmadığını bilemeyiz amma, kadayıf sade vatandaşa göre kızarmıştır. Hatta yanması dahi söz konusudur.

Ekonomi ve piyasa hergeçengün kötüleşmekte, dar, sabit ve orta gelirli halk kesimleri, pahalılığın altında zor nefes alabilmektedir. Sanayici tüccar ve iş adamları dahi, para-kredi politikası ile transferlerin, güç yapılabilmesinden şikayet eder hale gelmişlerdir.

Her gün 10'na yakın insan ölmekte, partilerin açık hava toplantıları, komando taburlarının güvenliğinde zor yapılabilmektedir. Can ve mal güvenliği, büyük ölçüde yitirilmiş bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanı seçilememiş, seçim şu ana kadar kilitlenmiştir. AP ve başkanı bu konuda, bunalımı artırarak kursaklarında ki hevesi açığa vurmuşlardır. Cumhurbaşkanını millet seçsin önerileriyle var olan bunalımın doruk noktasına ulaşmasına neden olmuşlardır.

Hesapları ortaya çıkmıştır. Cumhurbaşkanlığına vekaleti uzatıp, ilk etapta 5 kontenjan senatörünü seçtirmek, arkasından da parlamento hizmet üretemiyor, yasalar çıkarılamıyor, İMAJINI yaratıp yaygınlaştırmak ve bu suretle ANAYASA değişikliğini haklı göstermektedir.

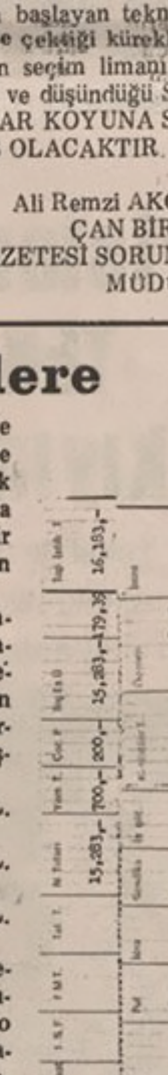
Siyasi trafik yoğunlaşmış, tansiyon yükselmiştir.

Gecikmeye mahal yoktur. Çünki Demirel olanaksız ve tutarsız da olsa, Cumhurbaşkanı seçimi için Anayasa değişikliği teklifleri ile tıkanıklığın giderilmesinde sanki samimi imiş gibi, siyasi çevreleri meşgul etmeyi ve toplumun duyarlılığı ile dikkatini bu konuda toplamayı amaç etmektedir. Tabiidir ki plan uygulanabilirse her konuda ki sıkıntı ve şikayetler Güncelliğini yitirecek, bu suretle de su almaya başlayan teknesini aheste çektiği küreklerle. Erken seçim limanı gördüğü ve düşündüğü SONBAHAR KOYUNA SOKMUŞ OLACAKTIR.

Ali Remzi AKGÜN
ÇAN BİRLİK GAZETESİ SORUMLU MÜDÜRÜ

İlgili ve yetkililere

Hergün radyoya çıkıp "pahalılık, bölücülük, anarşi ve hesap—kitaptan" bahsediyorsunuz, hemde mimiklerinize öyle bir çeki düzen veriyorsunuz ki; o anda, belkide bir çok vatandaşın duygularını kabartıp sabaha kadar ağlamaya sürüklüyorsunuz. (Belkide diyorum. Çünkü Türkiye'de bir çok sorunun duygulanmakla çözülemiyeceğini bilen milyonlar var)

Bu gün maaş şeritlerimiz elimize geçti. Toplam istihkak listesinde 15.952.TL. gösteriyor (Ki siz devlet adamlarıda net ele geçen paradan bahsetmeyip brütten bahsediyorsunuz. Kamuyu yanıltmak için 15.000 küsüratın belli bir kesime cazip gelebileceği hesaba katarak) Diğerleri brüt 14.843.TL. bir diğeri ise 15.270.TL. brüt maaşları var. Şimdi ise net ele geçen miktara bir göz atalım.

1. şahsın brüt 15.952.TL.sından net ele geçen 770 TL. kesintisi ise 825 TL.

2. şahsın brüt 14.843.TL.sından net ele geçen 7416.TL. kesintisi ise 7427.TL.

3. şahsın brüt 15.270.TL. sından net ele geçen 7476.TL. kesintisi ise 7794.TL. ve daha niceleri örnek gösterilebilir.

Şimdi ise bu bordro fişlerini incelemek üzere görüşlerinize sunuyorum. Siz her fırsatta "hesap—kitap" diyorsunuz. Meger bu "hesap—kitap" sözcüğünüz sadece bordro mahkumlarını kapsamına alıyormuş. Beni bağışlayın zaman zaman şöyle bir soru aklıma geliyor. Acaba; bir Yahya Demirel, Bir Şelefyan ortakları, bir Koçlar sülalesi v.b. parababaları her bir 15.952.TL.den 8251.TL. vergi olarak devlet—millet kurumlarına yatırıyorlar mı? söylediğiniz "hesap—kitap" bunlarıda kapsıyormu? Yoksa işyerimizde bordroları hazırlayan ve imzalayanlar mı bu "hesap—kitap"ın dışına çıkıyorlar. Lütfen bizi aydınlatırmısınız. Siz bizi uyutmaya çalışın. Ozanımız ne demiş;

"Taban uyanıyor taban
Hele bir ayağa kalksın...

DAGITIM:
1) Başbakan Süleyman Demirel
2) Maliye Bakanı İsmet Sezgin
3) Demokrat Gazetesine

İncesu halkından yetkililere

Bizler İncesu'da oturan dar gelirli emekçileriz. Genellikle mahallemizde ilericiler, devrimciler ve yurtseverler oturmakta. Bu nedenle mahallemiz faşistlerin devamlı hedefi olmuştur. Mahalleye giriş ve çıkışlarımız faşistlerin yoğun olduğu 96'lar ve Kurtuluş'-Madenoğlu istikametinden olmaktadır. Bu nedenle bizlere giriş ve çıkışlarda baskı yapılmakta ve gözdağı verilmektedir.

Hele son günlerde yoğunlaşan faşist baskı, evlerin işyerlerininombalanması, güpegündüz mahalle sakinlerinin önü kesilerek dövülmesine kadar uzanmıştır. Buna karşın güvenlik güçleri bu olaylaraseyirci kalarak tamamiyle meseleleri örtbas etme yoluna gitmişlerdir.

Genellikle bu olaylar CEBECİ KARAKOLUNA atanan MHP'li bir başkomiserin tayini ile daha da hızlanmış ve hiç bir suçu olmayan mahalle sakinleri gelişi güzel evlerinden, yollardan, işyerlerinden alınarak gizli örgüt üyeleri diye yakalanmışlar ve ilgisi olmayan suçları üstlerine yıkmaya çalışmışlardır.

Bizler İncesu emekçileri olarak bu faşist baskı ve yıldırmalara karşı direneceğimizi, hiç bir şeyin bizleri yıldırmayacağını belirterek yetkilileri uyarıyoruz, ve bu doğrultuda

1) Taraflı davranan CEBECİ KARAKOLU BAŞKOMİSERİ'nin görevinden alınmasını

2) Her olayda görülen RECEP IŞIK, GÜRBÜZ ve KAMİL adlı faşistlerin yakalanarak suçlarının kamuoyuna duyurulmasını talebediyoruz.

RECEP IŞIK adlı faşist militan kendi arkadaşları tarafından Abidinpaşa'da topuğundan vurulmuş şu anda 9 Eylül Sokağı başındaki merdivenlerin yanındaki bir apartmanda saklanmaktadır. Gürbüz adlı faşist ise bundan yaklaşık 2 ay önce kendi arkadaşı SERDAR'ı vurmuş ve 22-5-1980 günü oda kendi silahını temizlerken kendi kendini kalçasından vurmuştur. Oda kendi evinde yatmaktadır. Kamil adlı faşist ise 21-5-1980 günü İncesu'daki 2 kahvehanenin camlarının kırılması olayında görülmüş ve yetkililere bildirilmiştir. Ve yetkililere soruyoruz, bunlar hakkında ne gibi işlem yapılmıştır, bu faşistler hangi hastanelerde tedavi edilmiştir.

Yetkililerden bu gibi demagojileri bırakarak, yukarda isimleri yazılı olan ve bu faşistlerle işbirliği yapanların zaman geçmeden yakalanarak yasal işlemler yapılmasını ve kamuyona açıklanmasını talep etmekteyiz.

İNCESU EMEKÇİ HALKI
ANKARA

Adana Sağlık Koleji öğrencilerinin basın açıklaması

Bugün dışa bağımlı olarak gelişmenin sonucu okullarımızdaki Eğitimin Sağlıksız ve halka dönük olmaması bizleri son derece üzmektedir. Öğrencilerin Siyasetten uzaklaştırılması yolundaki alınan yanlış kararların tüm Türkiyedeki öğretimi engellediği bilinen bir gerçektir. Öğrenci formalarının idare tarafından verilmesi gerektiği halde formaların bir kısmı öğrenciler tarafından alınır. Okulumuzda pişirilen yemekler Sağlık Koşullarından yoksun hatta yemeklerde kurt, böcek çıktığıda görülür. Akaryakıt için verilen paranın idare tarafından iaşe memuruna verilmeyip okul mutfağında yemekler hazırlanamayıp dışardan getirilişi Aç kalmamıza neden oluyor. Bunun yanında birde mevcut iktidarın uzantısı gerici öğretmenlerin ve talim hemşirelerinin, ziyaretçi ve izin hususunda yaptığı baskıda öğrencileri huzursuz eden başlıca konular arasında okulumuzdaki en ilginç durum Eğitimci ve talimci öğretmenlerin taraf tutması, Sağcılar ve Solcular diye ayırım yapmasıdır. Gerici ve çağdışı düşünen idareye alkış tutan faşistler idare tarafından ödüllendirilirken haksızlıkları ve idarenin tutumunu eleştiren öğrenciler okuldan atılmakla tehdit edilmekte ve cezalandırılmaktadır. Eğitimle hiçbir ilgisi bulunmayan büro memurlarından faşist Yaşar Kan öğrenciler arasında nifak çıkarmakta, faşist olmayan öğrenciler arasında nifak çıkarmakta, faşist olmayan öğrencilere yer yer hakaret etmektedir. Bu tür şartlarda eğitilen biz öğrenciler yarın emekçi halkımıza nasıl yardımcı olabiliriz. Okulumuz bir meslek okulu değil bir takım yolsuzlukların yapıldığı AP. azınlık hükümetinin Karargahıdır, Sanki. Yetkilileri okulumuzdaki olup bitenleri öğrenmeye çağırıyor. Faşist memur Yaşar Kan'ın görevinden alınmasını istiyoruz.

ADANA SAĞLIK KOLEJİNDEN
BİR GRUP ÖĞRENCİ

KÜÇÜMEN — Haslet Soyöz

DÜŞÜNCE ALANI

Ulaşımdaki sömürü zincirinde yeni bir halka: TEM

Mimarlar Odası Ulaşım Komisyonu

Ülkemizdeki karayolu şebekesinin geliştirilmesi (!) amacıyla kapalı kapılar ardında yoğun çabalar sürdürülüyor. Türkiye'nin de yer aldığı uluslararası bir karayolu projesinin hazırlık çalışmaları sonuçlanmak üzere. Öyle bir uluslararası "ortak" proje ki, bu otoyol şebekesinin yarıya yakın bölümü ülkemizde yer alırken, maliyetin yarıdan fazlası da Türkiye'nin omuzlarında.

Kısaca TEM (Trans European Motorway: Trans Avrupa Otoyolu) olarak tanımlanan bu projenin niteliklerinin, ortaya çıkış nedenlerinin ve projenin olası sonuçlarının ayrıntılarıyla incelenmesi ve kamuoyunda tartışılması gerekliyken tüm çalışmaların gözlerden ve eleştirilerden uzakta sürdürülmesine büyük özen gösterilmektedir.

TEM PROJESİNİN GELİŞİMİ

Resmi belgelere göre "güneşe hasret İskandinav ülkelerinde yaşayanların Akdeniz kıyılarına ulaşmaları" gibi bir sebeple yola çıkılıyor ve daha sonra uluslararası ağır yük taşımaları için de kullanılabileceği düşünülerek Kuzey—Güney Avrupa Otoyolu projesinin kapsamı genişletiliyor. İlk kez 1975 yılında Helsinki'de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nda konu resmi bir platforma getiriliyor ve hemen aynı yıl Cenevre'de bu amaçla yapılan bir diğer toplantıda çalışmalara başlanıyor.

Dünya Bankası'nca desteklenen UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) ve Avrupa Ekonomik Konseyi temsilcilerinin de katıldığı bu toplantıda projenin genel hatları çiziliyor. Bu aşamada proje yaklaşık 9000 km.'lik bir otoyol şebekesinden oluşuyor. Doğu ve Batı blokuna dahil on ülkenin katıldığı bu ortak projenin yaklaşık yarısı (3607 km.) ülkemiz topraklarında yer alıyor.

İlk aşamadaki yoğun ön-hazırlıklar sonuçlandırılıyor ve etüd, proje ve yapımın eşgüdümü için bir uluslararası proje ofisi kurularak yöneticiliğine bir ABD'li uzman getiriliyor. 1979 yılında projenin kesin taahhütlerinin altına imza atan ilk üç ülkeden biri ise Türkiye. Şebekenin 1990 yılında tamamlanması öngörülüyor ve çalışmalar bu yönde sürdürülüyor.

PROJENİN PERDE ARKASI

1973 yılında ortaya çıkan petrol krizi ile iş hacmi sınırlanan uluslararası tekellerin girişimleri sonucunda başlatılan projenin asıl amacı ülkemizde yeni bir "karayolculuk" atılımını gerçekleştirmek. Ülkemizdeki işbirlikçileri ise onlardan daha hızlı olduklarını, ilk aşamada Türkiye'den geçmesini önerdikleri yaklaşık 7600 km'lik bir otoyol ağı ile kanıtlıyorlar. Ancak patronları bile daha olası bir ölçekte (3600 km. ile) sınırlıyorlar projeyi. Projenin daha kolay kabul edilebilir olması ve Türkiye'nin sesinin daha az duyulması için de doğu ve batı blokundan dokuz ülkenin daha katılımı sağlanıyor ve böylece uluslararası bir ortak (!) proje oluşturuluyor.

Yüksek erişme kontrollü otoyol şebekesinin geçtiği bazı ülkeler ise kendi ülkelerindeki parçaları daha önceden tamamladıkları için asıl yük 3607 km'lik yeni bir otoyol şebekesi yaratacak olan Türkiye'nin üstünde kalıyor.

Projenin kesin taahhütlerini ilk imzalayan ülkelerden biri olan Türkiye böylece asıl yükü kendi üstünde olan ancak zamanlaması, proje standartları, mali yükümlülük koşulları başkaları tarafından belirlenen bir projenin uygulayıcısı durumunda kalıyor. Üstelik proje ve inşaatı gerçekleştirecek uluslararası müteahhit şirketlerden vergi alınmaması gibi taahhüt koşulları ise planlanan sömürünün başka bölümleri. Projeyi gerçekleştirecek uluslararası tekellerin dosyasında, ikinci boğaz köprüsü projelerinin de hazır beklediği şüphesiz.

PROJENİN GEREKÇELERİ İNANDIRICI DEĞİLDİR

Projenin gerekliliğini kanıtlamak için öne sürülen iki nedenden ilki olan turizm ele alındığında, otoyol projesinin hiç de tutarlı olmadığı açıktır. İskandinav ülkelerinden yola çıkacak turistlerin kısa süreli tatillerinde karayolunu tercih ederek ve günlerce yolculuk yaparak, Türkiye'ye ya da Ortadoğu'ya göçmen kuşlar gibi akın edeceğini beklemek ancak "komik" olarak değerlendirilebilir.

Karayoluyla Avrupanın kuzeyinden güneyine bir hareket olacağı varsayılsa bile göreli olarak biraz daha kabul edilebilir uzaklıktaki ülkeler (İtalya, Yugoslavya ve Yunanistan) bu turistlerin hemen hepsini tutacaktır. Motorlu karayolu taşıtlarına akaryakıt bulma zorluklarının bilincinde olan turistler bile bu denli uzun yolculuklarda artık gruplar halinde havayolunu seçmektedirler.

TEM PROJESİNİN MALİYETLERİ ÇOK BOYUTLUDUR

Trans Avrupa Otoyolunun ülkemize maliyetinin 1977 fiyatlarıyla 350-400 milyar TL. olduğu resmi belgelerde yer almaktadır. 1980 fiyatlarıyla bunun trilyona yaklaştığı kolayca söylenebilir. Programa göre 1990 yılında tamamlandığında ise 2-3 trilyonluk bir fatura projenin yalnızca doğrudan maliyetlerinin karşılığı olacaktır. Oysa ki bu maliyetlerin dışında yol bakımı, kar mücadelesi ve aydınlatma gibi diğer işletme giderleri yukarıdaki faturanın dışında ikinci bir maliyet boyutunu oluşturacaktır. Bu otoyol şebekesine ulaşmak için yapılacak yeni bağlantılar ve ikinci, belkide üçüncü boğaz köprüsü gibi ek gereksinmeler (!) ve tamamlayıcı inşaatlar ise üçüncü bir maliyet boyutunun ögeleridir.

Tüm bunların ötesinde bu yeni altyapıların doğuracağı yeni karayolu taşıma talebi daha fazla akaryakıt, daha fazla karayolu aracı, daha fazla yedek parça, daha fazla lastik tüketimiyle kambur üstüne kambur yaratıp ulaşımdaki bağımlılığı arttırırken, en ekonomik taşıma sistemi olan demiryolu taşımalarının payı azalacak; ülkenin ödediği fatura büyürken uluslararası tekellerin kârı kat kat artacaktır.

TEM PROJESİNE VE GEREKÇELERİNE NASIL YAKLAŞMALIYIZ

Turizm "Bacasız endüstri" olarak tanımlanması gibi yanlış bir görüşle bile konuya yaklaşıldığında TEM projesinin bu maskesi kolayca düşmektedir. Ülkemizin Asya ile Avrupa arasında doğal bir köprü oluşunu değerlendirmemiz gerektiğini savunan çevrelere verilecek en tutarlı cevap ise ülkeyi baştanbaşa kat eden ama yeterince kullanılamayan demiryolu şebekemizin varlığıdır. Uzun mesafelerde ve özellikle yük taşımalarında en ucuz, en hızlı ve en güvenilir ulaşım biçimi olan demiryolunun ülkemiz taşımalarındaki payı ve ulaşım altyapısı içindeki oranı aynı projede yer alan ülkeler arasında en düşük düzeydedir.

Tüm bu ülkelerin demiryolu şebekelerini ülkemizdekinden kat kat daha verimli ve akılcı biçimde kullandıklarını kasten gözden kaçırıp, TEM projesinin en büyük dilimini üstlenerek, demiryollarını biraz daha baltalamak isteyenler uluslararası petrol ve otomotif endüstrileri ile karayolu yapım araçlarını üreten şirketlerin çıkarlarını ön planda tutmaktadırlar.

1950 yıllarından beri uygulanan ve ulusal çıkarları bir yana bırakarak karayollarına gereğinden fazla önem veren bu "karayolcu" politika içinde bile 30 yılda ancak 40-50 km. otoyol yapılabildiği dikkate alınırsa, önümüzdeki 10 yıl içinde Türkiye'de 3600 km. otoyol yapımını amaçlayan uluslararası tekellerin bu yeni girişiminin boyutları ve bu girişimin tehlikesi ortaya çıkmaktadır.

Siyasal ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanan ülkelerin sayısı arttıkça sömürü alanları azalan uluslararası şirketlerin, artan açlıklarını gidermek, çıkarlarını korumak ve arttırmak amacıyla çılgın bir açgözlülük ve büyük cüretkarlıkla, hazırladıkları bu senaryolar aydınlığa çıkarılmalı, oyunları bozulmalıdır. Kısaca ulaşımdaki sömürü ve bağımlılık zincirinin yeni bir halkasını oluşturacak TEM otoyol projesi kırılmalıdır.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

8 HAZİRAN

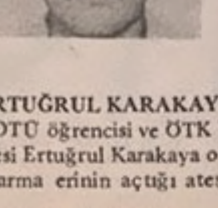
1962 Buca Belediyesi Otobüs İşletmesi'nde çalışan işçiler greve başladı.

1963 Kütahya'da çalışma koşullarını protesto eden binlerce işçi sessiz yürüyüş yaptı.

1964 Gaziantep'te 6 iplik fabrikasında çalışan 916 işçi toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık çıkması üzerine greve gitti.

1971 Tarım Bakanlığı Orman Tamirhanesi'nin Muğla, Kastamonu, Trabzon ve Balıkesir'deki işyerlerinde grev başladı.

1974 Aydın'da Hüraydın gazetesi ve Aydınoğlu Matbaası'nda çalışan Basın-İş üyesi işçiler greve başladı.

1977 ERTUĞRUL KARAKAYA
ODTÜ öğrencisi ve ÖTK Yönetim Kurulu üyesi Ertuğrul Karakaya okul kapısında jandarma erinin açtığı ateş sonucu öldü.

1978 İBRAHİM GÜNGÖR
İDMMA öğrencisi İbrahim Güngör faşistler tarafından boğularak öldürüldü.

YAKLAŞIM

Bankacılıkta "bırakınız versinler, bırakınız alsınlar" politikası

Yılmaz DOĞAN

Bankalarda toplanan paraların en büyük kısmını, çoğu orta gelirli olan insanların tasarrufları oluşturur. Bankacılık dilinde bu tasarruflar "hane halkı tasarrufları" olarak adlandırılır. Birçok bağımlı, geri bıraktırılmış ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de tasasarruflara ve kredilere ödenecek faiz oranları devletçe belirlenir.

Devletin öteden beri bu konudaki politikası faiz oranlarını düşük tesbit ederek sermaye birikimini belli bir azınlık lehine hızlandırmak olmuştur. Yıllık fiyat artışlarının % 50'yi bile geçtiği Türkiye'de faiz oranlarındaki artışlar, bu oranın çok, çok gerisinde kalmıştır. Örneğin, 1933-1971 arasında 38 yılda faiz oranları ancak 7 kez değiştirilmiş ve yapılan artışlar da yine, çok düşük düzeylerde bırakılmıştır.

Son günlerde ise sermaye ve hükümet çevrelerinde faiz oranlarının devletçe belirlenmesi uygulamasına son verilip bu konuda da "bırakınız versinler, bırakınız alsınlar" politakasıyla faiz oranlarının tesbitinde serbestlik ilkesi yerleştirilmeye çalışılmaktadır. Neden?

* * *

Kanımızca, büyük sermayeyi, iktidardan böyle bir talepte bulunmaya iten temel etken, "örgütlenmemiş para piyasası" olmaktadır. Birkaç hafta önce bu sütunlarda ayrıntılı olarak ele alıp açıkladığımız ve kamuoyunda da "tefecilik"olarak bilinen kesim, giderek, banka sermayesiyle bütünleşmiş sanayi sermayesini tedirgin etmektedir. Örneğin, 1977 de toplam mali kesim içinde payları % 79 olan mevduat bankaları, bu paylarının 1978'de % 74'e ve 1979'da % 72'ye düştüğünü farkedince telaşa düşmüşlerdir. Bankalara gelmesi gereken paralar nereye gitmektedir?

Paraların geri kalan bölümü piyasada emlakçilik, komisyonculuk maskesi arkasında borç alıp veren gözaçıklara gitmektedir. Hızlanan enflasyon karşısında, bankadan aldığı resim faizin anlamsızlığını sezen her tasarruf sahibi bankalardan parasını çektiği gibi, adı geçen açıkgöz komisyoncuları bulmakta, onların verdiği hatırı sayılır faiz nedeniyle tasarrufunu bu alana yöneltmektedir. Bu alan bugünlerde öylesine cazip hale getirilmiştir ki, kimisi arabasını, kimisi ziynet eşyasını satıp bu kesimden edineceği faiz gelirleriyle bütçesini doğrultmanın yollarını aramaktadır.

Bazı görüşlere göre, bu kesimin iş hacmi, 20 milyar TL civarında olup, sermaye piyasası içindeki payı da % 10'dur. Ancak gelişim hızları,ilerde daha geniş bir alanı kaplayacaklarını göstermektedir; bazı tekelci sermaye kesimlerini endişelendiren de bu gelişim çizgisidir. İşte, bu "tehlike" karşısında tekelci sermayenin bu kesime karşı koyabilmesi, onun tasarruf sahiplerini cezbetme silahına kendisinin de kavuşması, yani faiz oranlarının tesbitini devlet kontrolünden kurtararak, aynı silahlarla bu kesimle yarışabilmesiyle mümkün olabilecektir. Faiz oranlarının serbest bırakılmasını istemenin altında yatan temel etken budur.

* * *

Diğer taraftan, tekelci sermayenin bu talebi yerine getirilirse, hem bankacılık kesiminde,hem de sanayi ve ticaret kesimindeki tekelleşme, diğer yönüyle de, küçük ve orta boy sermayenin çöküşü hızlanacaktır. Faiz oranlarının devletçe tesbiti nedeniyle, bugün ancak reklamlar yoluyla yarışan bankalar, faiz oranlarının serbest bırakılmasıyla, artık faiz politikalarıyla yarışacaklardır. Bu durumda tasarruf sahipleri kendilerine en yüksek faizi verecek bankayı arayacaklar. Bugün zaten bankacılığın üçte ikisini kontrol eden 7 ticari bankanın dışındaki bankalar, hızla, ya tasfiye olacak ya da diğerlerine katılma zorunda kalacaktır. Böylece banka piyasası tamamen bir-iki banka tekelinin elinde kalacaktır.

Aynı şekilde ticaret ve sanayi kesiminde de artan kredi maliyetlerini ürettiği ürünveya hizmete yansıtabilen ayakta kalabilecek, bu fiyatla kredi alamayan veya alıp da altından kalkamayan küçük ve orta firmaların yok oluşu hızlanacaktır.

"Batan batar, kalan yaşar" kuralının iyice etkinlik kazanacağı bu dönem, politik arenada da önemli gelişmelere gebe görünüyor; titiz bir gözlem gerek.

IMF'nin direktifleri doğrultusundaki uygulamalar sürüyor

Büyük işadamları faiz oranlarının serbest bırakılmasını olumlu karşıladı

EKONOMİ SERVİSİ

Uluslararası Para Fonu(IMF)'nun direktifleri doğrultusunda AP azınlık hükümeti, 1 Temmuz 1980 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan Vadeli Mevduat ve Kredi faiz oranlarını serbest bırakan bir karar aldı. Alınan bu kararı büyük işadamları olumlu karşılarken, tekel dışı sermaye kesimleri, MSP ve sendikal çevreler karara tepki gösterdiler.

Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, "Bu karar serbest piyasa ve fiyat mekanizması ilkesinin bir gereği ve tedbirlerin tamamlayıcısıdır" derken, MSP Genel Başkan Vekili Süleyman Arif Emre, "IMF emriyle alınan bu karar,Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve siyasal yapısını tahribe yöneliktir" dedi.

Bu karara göre vadesiz tasarruf mevduatına verilecek faizin üst sınırı % 5 oldu, vadeli tasarruflara verilecek faiz oranı ise serbest bırakıldı.

● TİSK Başkanı Halit Narin: "Bu kararla tüketim eğilimi kısılarak halk tasarrufa yönelecek, artan tasarruflar da sanayicilere krediler sağlayacaktır."

● Eskişehir Bankası Ankara Şube Müdürü Aydoğan: "Bu karar, sonuçta bankalardan yüksek faizle kredi alan kuruluşların ürettikleri mallara bu farklılığı yansıtacağından, alım gücünden yoksun olan halkımızın omuzlarına binen bir darbe olacaktır."

T.O.B. BAŞKANI YAZAR: "KREDİ SİSTEMİMİZDE, BAŞKA DÜZENLEMELERE DE İHTİYAÇ VARDIR"

Türkiye Odalar Birliği (TOB) Başkanı Mehmet Yazar: "Vadeli mevduat ve kredi faizlerinin serbest bırakılması kararına değinerek, "Kredi sistemimizde, başka düzenlemelere de ihtiyaç vardır. Bu karar serbest piyasa ve fiyat mekanizması ilkesinin bir gereği ve tedbirlerin bir tamamlayıcısıdır" dedi.

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nın 90. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen törende yaptığı konuşmada TOB Başkanı Mehmet Yazar, bu kararla tasarrufların bankalara kanalize edilmesinin büyük ölçüde gerçekleştirildiğini vurguladıktan sonra, "tasarrufların bankalar vasıtasıyla ekonominin genel tercihlerine ve ihtiyaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için, kredi sistemimizde başka düzenlemelere de ihtiyaç vardır. Bu karara göre faiz oranları ekonomik gerçeklere uygun değere ulaşacaktır. Ancak teşvik gören yatırım ve faaliyetlerin olumsuz yönde etkilenmemesi için, mevduat munzam karşılıklarının sektörlere göre değişik oranlarla uygulanması ve yine teşvik edilen alanlar için önemli ölçüde faiz iadesi sisteminin getirilmesi yerindedir. Diğer taraftan bu yeni yaklaşım karşısında tahvil faizlerinin sabit tutulmasının doğuracağı sonuçları, ciddi olarak değerlendirmek gerekir" dedi.

TÜSİAD GENEL BAŞKANI KOÇMAN: "YENİ KARAR TEFECİLİĞİ ORTADAN KALDIRACAKTIR"

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Ali Koçman % 100'e varan bir enflasyon döneminde, tasarrufların daha iyi değerlendirilmesi ve bankalarla bankerler arasındaki "bir anlamda haksız" rekabetin sona erdirilmesi için, faiz oranlarının serbest bırakılması kararını olumlu karşıladığını bildirdi.

Ali Koçman şöyle dedi: "Bu yeni uygulamanın, "Tefecilik" gibi, gayri nizami para piyasası müesseselerini ortadan kaldıracağı inancı içindeyim. Devlet tahvillerinin faiz oranlarının da gerçekçi bir düzeye çıkarılması da şarttır"

TİSK BAŞKANI: "HALKIN TASARRUFLARI ARTARAK, SANAYİCİLERE BÜYÜK KREDİLER SAĞLAYACAK"

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Halit Narin, "Faizlerin serbest bırakılmasıyla, tüketim eğilimi kısılarak, halk tasarrufa yönelecek, artan tasarruflar da, MerkezBankası kaynakları ile desteklenerek, sanayici, ihracatçı ve üreticilere yeni yatırım yapmaya yönelik krediler sağlayacaktır" diyerek, hükümetin kararını olumlu bulduğunu belirtti.

İSO MECLİS BAŞKANI: "BANKALAR SERBEST BIRAKILACAKLARINA BANKERLER BANKALARIN YANINA GETİRİLMELİ"

İstanbul Sanayi Odası Başkanı (İSO) Meclis Başkanı İbrahim Bodur, banka faiz oranlarının serbest bırakılması kararının yararlı ve zararlı iki yönü bulunduğunu söyleyerek "uygulamanın yararlı duruma dönüştürülebilmesi için bankalar serbest bırakılacaklarına, Sermaye Piyasası Yasası çıkartılarak, bankerlerin yasal yolla bankaların yanına getirilmesi sağlanmalıdır" dedi.

Bodur, kararın daha önce faiz oranlarının yüksek olması nedeniyle bankerlere kayan küçük ve orta tasarrufların karar sonucu bankalara yönelebileceğini, bunun olumlu olduğunu açıkladıktan sonra "Fakat sermaye piyasasında sağlam kuralların bulunmaması, bankaların bankerlerle rekabetine olanak vermeyecektir. Bankalar bankerlerin yanına çekmek yerine, bankerlerin bankalara yakın bir orta yöne çekilmesi gereklidir" dedi.

Günümüzde krediye büyük bir talep olduğunu, bunun da faiz hadlerini zorladığını hatırlatan İbrahim Bodur, kararın olumsuz bulduğu yönleri konusunda şunları söyledi: "Türkiye'de sermaye yetersizliği vardır. Günümüzdeki faiz hadleri bile sanayicileri güç durumda bırakmaktadır. Faiz üretimde önemli bir maliyet girdisidir. Faiz hadleri serbest bırakılınca, kredilerin faizleri de kamçılanacaktır. Bundan tüccarların fazla zarar görmesi beklenemez. Kararın uygulanması sonucu üretimin maliyeti artacak ve karar enflasyon üzerinde olumsuz etki yapacaktır.

Öte yandan İzmir Ticaret Odası Başkanı Mücahit Büktaş, kararı olumlu olarak karşıladığını açıklayarak, "Özel sektör olarak bu kararların takdir edilecek tarafı ise, sermaye piyasasında ve bankalar piyasasında tam bir rekabete meydan verilecek olmasıdır. Gayrı ciddi müesseseler ve gücü sınırlı olan bazı bankaların birleşmelerine ve kuvvetlenmelerine neden olacaktır" dedi.

İZMİR TİCARET BORSASI BAŞKANI: "PARA KONUSUNDA ARZ-TALEP DENGESİ SAĞLANAMAYACAK"

İzmir Ticaret Borsası Başkanı Hasan Güven, faiz oranlarının serbest bırakılmasının ekonomiyi olumsuz yönde etkileyeceğini ileri sürerek" Para Konusunda arz talep dengesi sağlanamayacak" dedi.

Güven sözlerine şunları ekledi: "İşin önemli tarafı, iş alemiyle bankalar arasında istikrarsız durumlar yaratacaktır. Örneğin aynı banka bir kredi müşterisine daha düşük, öteki müşterisine daha yüksek faizle kredi verebilecek, banka müdürleri gerektiğinde aynı sektörde çalışan iki firmadan sempati duyduklarına kolaylık gösterirken, öteki firmanın kaderiyle oynayabilecektir"

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI BAŞKANI: "SON KARARLAR, BANKERLİK VE BANKA İLİŞKİLERİNİN DAHA DENGELİ HALE GELMESİNE YARDIMCI OLABILİR"

Ege Bölgesi Sanayi Odası başkanı Şinasi Ertan, yeni faiz kararnamesinin, hükümetin aldığı 25 Ocak tarihli ekonomik önlemler paketinin doğal bir sonucu olduğunu belirterek,"son kararlar bankerlik ve banka ilişkilerinin daha dengeli hale gelmesine yararlı olabilir" dedi.

Şinasi Ertan şunları söyledi: "Serbest piyasa ekonomisine dönüş anlamındaki kararlar, kuşkusuz ekonominin kanı sayılan para-kredi politikasını da etkisi altına almıştır. Nitekim bankerlik işlemlerinin hızlı gelişme göstermesi bu görüşümüzü kanıtlayan örneklerdir. Son kararlar bankerlik banka ilişkilerinin daha dengeli hale gelmesine yardımcı olabilir. Ne var ki, banka ve bankerlik rekabeti sonucu para hızının daha da yükselme ihtimali bence ekonomik faaliyetlerin olumsuz yönde etkilenme ihtimalini doğurabilir. Bu anda dahi ortalama % 40-50 arası oluşan orta vadeli kredi faizleri, bu rakamın üzerine çıktığı taktirde, özellikle üretim ve yatırım faaliyeti aksayabilir"

Öte yandan İzmir Ticaret Odası Başkanı Mücahit Büktaş, kararı olumlu olarak karşıladığını açıklayarak, "Özel sektör olarak bu kararların takdir edilecek tarafı ise sermaye piyasasında ve bankalar piyasasında tam bir rekabete meydan verilecek olmasıdır.

GARANTİ BANKASI GENEL MÜDÜRÜ: "LİBERALLEŞMEDE ABD'Yİ GEÇTİK"

Garanti Bankası Genel Müdürü Erol Aksoy, kararı genel olarak olumlu bulmakla birlikte, Liberal ekonomiye sahip örnek ülke olan ABD'de bile vadeli tasarruf mevduatına ödenen faiz Federal Reserve Bank (Amerikan Merkez Bankası) tarafından saptanır, biz liberalleşmekte ABD'yi bile geçtik" dedi.

Erol Aksoy, ayrıca kararın rekabeti getireceğini belirterek, bu yeniliğin "kara parayı" bankacılık sistemi içine sokacağını ve Merkez Bankası kanalıyla devletin de bu uygulamadan büyük yararlar sağlayacağını söyledi. Faiz oranlarını Serbest bırakmanın, tüketimi kısmak, enflasyonu engellemek gibi nitelikleri de olduğunu ileri süren Erol Aksoy, altın ve tahvil piyasasında ise olumsuz etkileri olacağını bildirdi.

BANKER KASTELLİ: "KÜÇÜK TASARRUF SAHİPLERİ EZİLECEK, HOLDİNGLERİN ETKİNLİĞİ ARTACAK"

Faiz oranlarının serbest bırakıldığı yolundaki hükümet kararından sonra, Banker Kastelli Menkul Değerler Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Cevher Özden, konuya ilişkin olarak şunları syöledi:

"Faiz oranlarının serbest bırakılması, bankaları mevduat çekme açısından yüksek faiz oranı uygulama yarışına sokacaktır. Tahvil faiz oranları bugünkü düzeyinde bırakılırsa, o zaman bankerler ve sermaye piyasası da bu savaşın içine girecek ve dolayısıyla piyasa dejenere edilecektir". Özden ayrıca, "Mevduat sahiplerine verilen yüksek gelirin piyasada talebi artırarak enflasyonu kamçılayacağını, ayrıca yüksek faizle kredi alan kesimlerin, sattıkları ürünlerin fiyatlarını artırma yoluna başvuracaklarını" savundu.

Banker Kastelli "bu kararla küçük tasarruf sahiplerinin ezileceği, orta ve küçük ölçekli sanayicilerin piyasadan çekileceği, fiyat artışlarının hızlanacağı ve büyük holdinglerin ekonomi üzerindeki etkinliklerinin artacağı" görüşünde olduğunu açıkladı.

ESKİŞEHİR BANKASI ANKARA ŞUBE MÜDÜRÜ: "PİYASA DURACAK, İŞSİZLİK VE EKONOMİK BUNALIM BÜYÜK BOYUTLARA ULAŞACAK"

Eskişehir Bankası T.A.Ş. Ankara Şubesi Müdürü İlhan Aydoğan, 4 Haziran'da alınan faiz oranları kararının ülke ekonomisini olumlu yönlerinden çok, olumsuz yönleriyle etkileyeceğini belirterek" bu faiz oranlarının belirli ve kesin bir sınırı olmayacağına göre, bankalar verecekleri kredilere, uygulayacakları faizleri ve mevduatları istedikleri şekilde kullanmaya ve yatırıma yöneleceklerdir". dedi."Bu kararda dikkati çeken başka bir konunun da Türkiye Bankalar Birliği'nin safdışı bırakılmasıdır" diyen Aydoğan, konusunda uzman olan ve bankaları yönlendiren bu kuruluşun konu dışı bırakılmasının nedeninin anlaşılamadığını kaydetti.

Aydoğan gazetemize yaptığı açıklamada, bankalardan yüksek faizle para alan kuruluşların ürettikleri mallar üzerine bu farklılığı yansıtacaklarını dolayısıyla piyasadaki fiyatların yükseleceğini açıklayarak, "bu durum, alım gücünden yoksun olan halkımızın omuzlarına binen yeni bir darbe olacaktır" dedi. İlhan Aydoğan sözlerini şöyle tamamladı: "Faiz oranları bankalar arasında haksız rekabete yol açacaktı, çünkü, sermayesi fazla, kendi kuruluş ve iştiraki olan bankalar, sermayesi az ve gelişme süreci içinde olan bankalardan bu karar ile daha fazla faydalanacaklardır. Bu tip bankalarla çalışmalarını sürdüren orta ve küçük kuruluşların piyasadan silinmesine yol açacaktır. Bu kuruluşların ülkemiz ekonomisine katkıları da ortadan kalkacaktır. Bunun sonucunda piyasa duracak, işsizlik büyük oranda artacak, ekonomik bunalımlar bugünkü koyutlarından daha büyük boyutlara ulaşacaktır. Bu karar banker tipi kuruluşlara kaymış olan mevduatın bir kısmının yeniden bankalara dönmesine yardımcı olmakla beraber, bu kuruluşların daha önce de olduğu gibi bankalardan daha yüksek oranda faiz vereceği görüşündeyim"

MSP'Lİ EMRE: BU KARAR TEFECİLİĞİ DEVLET ELİYLE MEŞRULAŞTIRIYOR

Milli Selamet Partisi Genel Başkanvekili Süleyman Arif Emre, mevduat ve kredi faiz oranlarının serbest bırakılması kararının tefeciliği devlet eliyle meşrulaştırdığını söyleyerek, kararın vahim ve tehlikeli boyutlar taşıdığını söyledi. Emre şöyle konuştu: "Faizlerin serbest bırakılması konusu piyasaya yansıyacak, ve acısını yine fakir fukara çekecektir. IMF emriyle alınan bu karar,Türkiye'nin ekonomik sosyal ve siyasal yapısını tahribe yöneliktir. Rejim bunalımı doğması için bu hükümet, elinden geleni yapıyor. Son örnek bunu açıkça doğruluyor".

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan ise, AP hükümetinin faiz oranları hakkındaki kararının tefeciliği serbest bıraktığını, devlet himayesinde resmileştirdiğini söyledi. Bu kararın alınmasını bir çılgınlık olarak niteleyen Kutan, "Bu şekilde faizlerin hadsız hudutsuz artırılması, elbette pahalılığı yeniden kamçılayacak" şeklinde konuştu.

DİSK Araştırma Enstitüsü Müdürü Aren: "Ücretlerin gerçek değeri düşecek"

DİSK Araştırma Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Sadun Aren, "Faiz hadlerinin serbest bırakılması ücretlerin gerçek değerinin düşmesine yol açar" dedi.

Bakanlar kurulunun banka faiz oranlarını serbest bırakan kararnamesine ilişkin olarak görüşlerini açıklayan Sadun Aren, "Faizin, kâr rant gibi ücret dışı bir gelir çeşidi, artı değerin bir parçası olduğunu" vurgulayarak; şöyle dedi:

"Böyle olunca faiz hadlerinin serbest bırakılması ve yükselmeleri diğer gelir çeşitleri üzerinde olumsuz etki yapar, örneğin kârların azalmasına neden olur. Eğer firmalar faiz maliyetindeki artışları fiyatlara yansıtabilirlerse, bundan da işçi sınıfı zarar görür. Ücretlerin gerçek değeri, yani alım gücü düşer".

Aren, faiz oranlarının yükselmesinin yatırımların ve dolayısıyla genel ekonomik faaliyet hacminin daralmasına neden olacağını savundu. "Bu da bir taraftan küçük firmaların iflasına öte taraftan da işsizliğe yol açar. İşçi sınıfı bir de bu yönden, işsiz kalarak, faiz hadlerinin yükselmesinden zarar görür" şeklinde konuşan Prof. Aren, Faiz hadlerinin serbest bırakılması ve dolayısıyla yükselmeleri biçimindeki önlemlerden yararlanacak olanların gene para biriktirme olanağı olan yüksek gelirli kimseler olacağını belirtti.

BANK-SEN GENEL BAŞKANI DENİZMEN: "IMF'NİN İSTEKLERİ DOĞRULTUSUNDA YENİ BİR ADIM DAHA ATILDI"

HABER MERKEZİ

Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen, faiz oranlarının serbest bırakılması kararını eleştirerek IMF'nin istekleri dorultusunda yeni bir adım dahaatıldığını söyledi.

Denizmen basına yaptığı yazılı açıklamada, faiz oranlarının serbest bırakılmasının toplumsal ve ekonomik çok önemli sonuçlar doğuracağını vurguladıktan sonra, beklenebilecek ilk sonuçları şöyle sıraladı: "Faizlerin yükseltilmesi kredi olarak kullanılan paranın pahalılaşması demektir. Bu doğrudan maliyetleri yükselteceğinden, pahalılık hızla artacaktır. Büyük para sahipleri paralarını hızla artıracaklar, küçük tasarruf sahipleri ezilecektir. Bankalardaki mevduatı kredi olarak kullanma olanağına sahip olan tekelci sermaye, nispeten ucuza kredi sağlayabilecek, birkaç tekelci grup daha da güçlenecektir. Bu arada küçük esnaf ve zanaatkarlar paranın pahalılaşmasından dolayı büyük tekeller tarafından yutulacaktır"

Öte yandan alınan karar sonucu, özel bankalar karşısında devlet tahvili faizlerinin düşük bırakılmasının, kamu elindeki birikimi özel tekelci sermayeye akıtacağı açıklanarak, devlet yatırımlarının gerilemesinin işsizliği artıracağı belirtildi.

DÜZELTME

Dünkü "Gösterge" sütununda alttan üçüncü satırda "Sinseler de" yerine "sinsiler de" şeklinde yazılmış, bu nedenle anlam değişmiştir. Düzeltir, okuyucularımızdan özür dileriz.

Devlet ve özel kesim tahvillerinin de faiz oranları yükseltilecek

ANKARA(ANKA)

Banka mevduat ve kredi faiz oranlarının serbest bırakılmasından sonra, gerek devlet gerekse özel kesim tarafından çıkarılan tahvillerin faiz oranlarının da yükseltileceği bildirildi.

Edinilen bilgiye göre tahvillerin faiz oranlarında yapılacak düzenleme yıllık net % 30 gelir getirecek bir biçimde ayarlamayı öngörmektedir.

Faiz oranlarının serbest bırakılması, dış mali çevrelerde olumlu karşılandı

BRÜKSEL(ANKA)

Demirel hükümetinin vadeli mevduat ve kredi faiz oranlarının serbest bırakacağını açıklaması, uluslararası kredi ve mali çevrelerde olumlu bulunurken, bir yabancı banka sözcüsü "IMF'nin istekleri arasında bulunan bu karar alınmış oldu. Alınması kaçınılmaz bir karardı" şeklinde konuştu.

Banker kuruluşların, bankalara daha yüksek oranlarda faiz vermeleri nedeniyle resmi bankalardaki mevduatlarda sürekli düşüşün kaydedildiğini ve nakit paranın resmi olmayan mali kuruluşlarca toplandığını vurgulayan uluslararası mali çevreler, alınan kararların halkı yeniden resmi bankalarda tasarruf hesapları açtırmaya ve nakit paranın yeniden devlet elinde toplanmasına yol açacağını savundular.

Ticaret Bakanı, para-kredi politikalarını uygularken, üretimi düşürmemeye gayret ettiklerini söyledi

İSTANBUL(A.A)

Ticaret Bakanı Halil Başol, hükümet olarak para-kredi ve diğer mali politikaları uygularken, gereksiz talep artırıcı, üretimi azaltıcı ve spekülasyonu teşvik edici bir sınıra ulaşmamak için gayret sarfettiklerini belirterek, bu gayretlerin belli noktalarda şimdiden olumlu sonuçlar verdiğini açıkladı.

Kredi limitlerinin üretimi sınırlayacak şekilde düşürüldüğünde, alınan tedbirin enflasyonu önleyici nitelikten uzaklaşarak onu körükleyeceğini söyleyen Başol, kamu harcamalarında açık finansman yoluna gidilmesinin enflasyonu hızlandırıcı bir etken olduğunu ve bu yoldan piyasaya sevkedilen para konusunda dikkatli davranmak gerektiğini ileri sürdü.

KARADENİZ'İN KIYICIĞINDAN

Bayramlardan bir bayram

Rıfat ILGAZ

Üniversite mahallesi sayılan bir kesimde oturuyordum 1960'larda. 27 Nisan gecesi; üç beş üniversiteli gencin yakınmalarını dinlemiştim geç vakte kadar.

"Bizde hiç iş yok!" diyorlardı, "Kanımız donmuş bizim! Polis nasıl girer Üniversiteye!"

Kendilerini kötülemeleri yersizdi. Devrimciliklerinden hiç kuşkum yoktu. Üstelik okumaya yazmaya da hevesliydiler.

"Zamanı gelince anlarsınız." demiştim kısa kesmek için. "Kendi gücünüzü zamanı gelince görürsünüz!"

Ertesi gün çalıştığım kitabevinin önünde birikmişti tüm üniversiteliler:

"Men-de-res! İs-ti-faaa!" diye hep bir ağızdan bağırıyorlardı. Kitabevinin üst katından bakıyordum gençlere... Vilayetin önüne doğru yürüyorlardı. Rütbesi yüksek bir general, ortalarına girmiş yatıştırmak istiyordu. Fahri Özdilek'ti olsa olsa... Kalabalıkla birlikte sesler de yoğunlaşıyordu:

"Men–de–res! İs-ti-faaa!.."

Caddeler boşalınca aşağı indim. Beyazıt'tan geçerken bizim gençlerden birine rastladım. Yollardaki sökülmüş parke taşlarını göstererek anlatıyordu:

"Turan Emeksiz işte şurda vuruldu. Hukuk'tan bir arkadaş yaralandı, dizinden... Atlı polisleri attığımız taşlarla düşürdük atlarından!"

"Demek kendinizi kınamanız boşunaymış!" dedim, "Zamanı gelince ne olduğunuz çıktı ortaya!"

B.Elçi Dikerdem şöyle yazıyor kitabında:

"27 Mayıs sabahı beş sularında Zorlu başkanlığındaki heyetimiz, THY'nın özel bir uçağı ile Tahran'a vardı ve İran Dışişleri Bakanı Abbas tarafından karşılandı. Heyette Genel Sekreter Selim Sarper, Albay Sami Küçük ve arkadaşları vardı."

Şu çelişkiye bakın! Bir ay sonra 27 Mayıs Devrimi oluyor. Devrimi yapanlardan biri Sami Küçük... Devrilen ve ipe çekilen Fatin Rüştü Zorlu... Yerine Dışişleri Bakanlığına geçirilen Selim Sarper....

Niçin mi geliyolar Tahran'a...

Zorlu'nun ağzından dinleyelim:

"Moskova'ya neden gitmek istediğimizi Ankara'da bana sormuştun. Şimdi açıkça söyleyeyim. Evet, bu ziyaret dış politikamızda bir dönüm noktası olabilir. Çünkü şimdiye kadar Sovyetlerle ilişkilerimizde Amerika'nın müttefiki gibi davranmayı ön planda tutuyorduk. (...) Şimdi bizim de Sovyetlerle ikili müzakerelere girişmek, dondurulmuş olan ilişkilere canlılık vermek hem hakkımızdır, hem de çıkarımıza uygundur."

Zorlu, Menderes'le yapacağı Moskova yolculuğundan Şah'ın kuşkulanmaması için Tahran'ı ziyaret ede dursun, hemen o günlerde Yeşiltulumba sokağındaki bizim bodrum katının kapısı çalınıyordu. Açtım. Tanımadığım biri:

"Birinci Şubeden geliyorum!" dedi, "Buyrun gidelim!"

Böyle nezaketle yapılan çağrıya can kurban. Düşüyoruz yola. Bizi karşılayan şef, daha da nazik.

"Sizi sürgüne gönderiyoruz!" diyor, "Nereyi istersiniz?"

Böyle isteğe bağlı sürgüne de canım kurban!

"Nereyi istesem ki..." diye başlıyorum düşünmeğe.

"Yakın olsun!" diyorum, "Adapazarı söz gelimi..."

"Hay hay! Hemen yazıyorum!"

Sonradan öğreniyorum... Mimlileri sıradan çağırmışlar... Aziz'le Kemal Tahir İzmit'i istemiş...

"Tamam, gidebilirsiniz!" diyorlar, "Biz sizi evden alırız. Çantanız hazır olsun."

Çantam hazır, bekliyorum. Birgün... İki gün..

Saat 21'den sonra sokağa çıkma yasağı var. O güne kadar yasağa saati saatine uyarken salıverdim ipin ucunu. Bir gece geç vakit sallana sallana bir dost evinden dönüyordum. Devriyeler vızır vızır sağımdan solumdan geçiyordu. Kimse, nerden geliyorsun demiyordu bana. Tam evime saparken yetkili bir tanıdık kesti yolumu:

"Hocam!" dedi, "Bu ne saltanat! Bu saatte sokak yasak değil mi?"

(Devamı 7. Sayfada)

İşçiler MTA işverenine uyarı mektubu gönderdi

"Kanlı ellerinizi işçilerin üzerinden çekin"

● *İşçiler, işverene "MTA işçisi patlamak üzeredir. Ve çoluğunun çocuğunun rızkıyla daha fazla oynatmamaya kararlıdır. Fakat onları sürekli olarak kışkırtıyor, galeyana getirici uygulamalara pervasızca girişiyorsun" diyorlar*

● *Mektupta, kamplara gönderilen işçilerin merkeze çağrılması, MTA-İş yanlısı icraatın durdurulması memur ve işçi adı altında alınan faşistlerin atılması istendi*

HABER MERKEZİ

Demirel Hükümeti'nin kurulmasıyla birlikte MTA Enstitüsü işyerlerinde işçilere yönelik faşist baskı ve saldırıların yoğunlaştığı, işçilerin kamplara sürülerek ailelerinin parçalandığı, ilerici, demokrat işçi ve teknisyenlerin kurşunlandığı ve işyerlerinin faşistleştirilmeye çalışıldığı açıklanarak, MTA yöneticilerine bir uyarı mektubunun gönderildiği ve antidemokratik uygulamalara son verilmesi istendiği bildirildi.

MTA Kurşunlu Sarıalan işyeri temsilcilerinden Mustafa Aygen, S. Zeki Kurumlu, Rıza Aygen, Namık Tıkır ve 67 işçinin imzası ile gönderilen mektupta, işçilerin işyeri huzurunun sağlanması için gereken bütün çabayı gösterdikleri halde, işverenin saldırılarını daha da yoğunlaştırdığı vurgulanarak;

"MTA Merkez işyerinde çalışmakta olan 500 geçici işçiyi kamplara sürdünüz. Hemen hepsinin karısı, çocuğu açsefil, ekmek bekliyor. Çoğu gittiği Malatya, Araklı, vs. bölgelerde eli kanlı faşist canilerin saldırısına uğradı, kurşunlandılar.

Konya'ya gönderdiğiniz faşist yönetici ekibin işe aldığı faşist militanlar, üyemiz Şükran KURU'yu karnındaki 7 aylık bebesiyle katlettiler. Kocası Mahir KURU komada. Tüm bu olanlar yetmiyormuşcasına hala insanların aşına, ekmeğine el uzakmaktan geri durmayan işveren, o kanlı ellerini işçi arkadaşların üzerinden çek. Geziye çıktığın şu günlerde, bölgelerde hâlâ binlerce işçiyi tasfiye edeceğini söylüyorsun. İnsanları kamplara gönderip oralardan çıkış vermeyi tasarlıyorsun. Vicdan, iman gibi lafların ardında, hâlâ insanların son lokmasına elini nasıl uzatabiliyorsun. Bu ne cüret, bu ne duygusuzluk." denildi.

İşçiler mektuplarını şöyle sürdürdüler:

"MTA işçisi patlamak üzeredir. Ve çoluğunun çocuğunun rızkıyla daha fazla oynatmamaya kararlıdır. Fakat onları sürekli olarak kışkırtıyor, galeyana getirici uygulamalara pervasızca girişiyorsun."

Mektuplarının son bölümünde işçiler, bölgelerdeki işçilerin can güvenliğinin sağlanmasını, hiç bir işçinin kamplara gönderilmemesini, Araklı, Çorlu, Konya ve diğer yerlerdeki faşist baskı ve saldırılara son verilmesini, Konya Bölge Müdürü Mustafa Selim ve yardımcısı Adem Kamanlı'nın derhal görevden alınmasını, kamplara gönderilen işçilerin merkeze çağrılmasını, MTA–İŞ yanlısı icraatın durdurulmasını, çalışanlar üzerindeki baskılara son verilerek, memur ve işçi adı altında alınan faşistlerin atılmasını istediler.

Sorunlarını anlatmak üzere Kaymakamlığa giden öğretmenler, karakoldaki işkence aletlerinin kaldırılmasını ve faşist katillerin yakalanmasını istediler.

SERMAYE KENDİNİ SAĞLAMA ALIYOR

Bursa Organize Sanayi Bölgesi dikenli tellerle çevriliyor

● İşçiler:"Sanayi bölgesi yarı acık bir cezaevine dönüştürülmek isteniyor. Ailemizle bile ilişki kurmamız patronun iznine bağlanacak

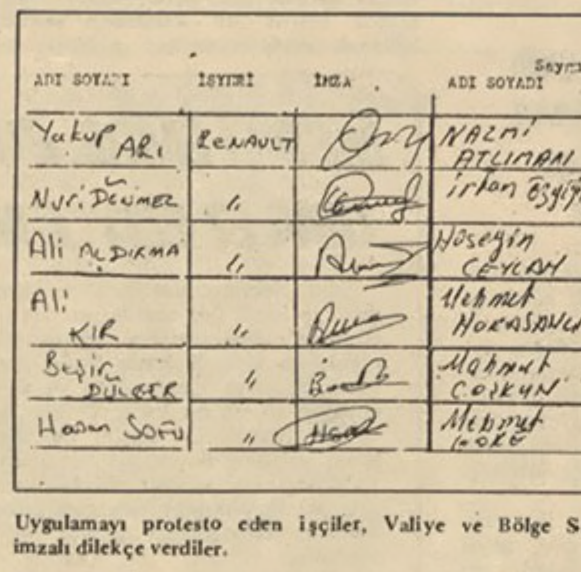
● **Devrimci Metal-İş Sendikası:" Hitler faşizminin uygulamalarını hiç de aratmayacak bir çalışma kampı oluşturulmak isteniyor"**

İşçiler tarafından "Hitler Almanya'sının Nazi Çalışma Kampları'nın oluşturulması" olarak nitelenen dikenli tel örgülerin çekilmesi için dikilen beton direkler.

"Bizler hırsız değiliz. Bizler makinaların düşmanı değiliz. Bizler iyi bir çalışma ortamında, özgür koşullar altında çalışmak isteriz" diyen Oyak Renault İşçileri Sanayi Bölgesi'nin dikenli tellerle çevrilmesine karşı çıktılar.

ADI SOYADI	İŞYERİ	İMZA	ADI SOYADI	İŞYERİ	İMZA
Yakup ARI	Renault	[imza]	Nazmi ATEŞMAN	Reno	[imza]
Nuri Demirel	"	[imza]	İrfan Özyiğit	"	[imza]
Ali Aldırma	"	[imza]	Hüseyin CEYLAN	"	[imza]
Ali KIR	"	[imza]	Mehmet [illegible]	"	[imza]
Beşir DÜLGER	"	[imza]	Mahmut COŞKUN	"	[imza]
Hasan SOFU	"	[imza]	Mehmet [illegible]	"	[imza]

Uygulamayı protesto eden işçiler, Valiye ve Bölge Sanayi Müdürlüğü'ne yüzlerce imzalı dilekçe verdiler.

BURSA-
SAADET ÇAVLAN
NECDET AKYOL

Bursa Organize Sanayii Bölgesi çevresinin dikenli tel örgülerle çevrilmesi çalışmaları sürdürülürken bölgede çalışan işçiler girişimi, "işçiler için Nazi kampları oluşturmak" olarak nitelidiler.

Bölgede çalışan 15 bin işçiyi çok yönlü baskı altına almayı amaçlayan çalışmalara tepkiler giderek büyüyor. Sendika ve çeşitli demokratik örgütler yaptıkları açıklamalarıyla olayı protesto ederken işçiler arasında da imza kampanyası başlatıldı.

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Ali Osman Sönmez, Mart ayı içinde yaptığı bir toplantıda "Organize Sanayi Bölgesini tel örgülerle çevireceklerini" bildirmiş, bölgenin emniyetiyle ilgili tedbirlerin arttırılarak genişletilmesinden söz etmiş ve "Jandarmaya mınibüs alınmasından sonra bu konuyla ilgili çalışmalarımıza devam edeceğiz" demişti.

Bölgedeki 67 sanayi kuruluşunu kapsayan ve 2 milyon 700 bin metrekarelik alana yayılan Organize Sanayi Bölgesi'nin dikenli tel örgülerle çevrilmesi girişimleriyle ilgili bir açıklama yapan bağımsız Devrimci Metal İş Sendikası Genel Başkanı İsmet Yılmaz ve Genel Sekreter Tamer Tayhani, "Hitler Faşizminin uygulamalarını hiç de aratmayacak bir çalışma kampı oluşturulmak isteniyor" dediler.

Yılmaz ve Tayhani açıklamalarını şöyle sürdürdüler: "Neyi Kimden korumak istiyorlar? Bu tel örgüler, tarla ya da bahçeye hayvanların zarar vermesini önlemek içinse diyeceğimiz yoktur. Ancak ortada bir yanlışlık var. Tarla ya da bahçe sanılan yer, hayatı yaratan, "dikenlitelleri"de üreten onbinlerin çalıştığı fabrikalardır. Patronların amaçları açıktır. Onbinlerce işçiyi diğer halk kesimlerinden tecrit ederek pisikolojik baskıyla kolayca denetim altına alabilmektir. İşyerlerindeki grev ve direniş gibi eylemler sırasında, halkın işçilere olan maddi ve moral desteğini engellemektir.

İşçilerin haklı taleplerle başlattıkları mücadeleyi anında ve yerinde kontrol altına almak, ilerici, devrimci sendikaların örgütlenmesini kısıtlamak, giderek ortadan kaldırmak, sendikaların işyerlerindeki üyeleriyle irtibatlarını denetim altına almak, uzun vadede iş yerlerini faşistleştirmektir."

Bu tür girişimlere Bursa Organize Sanayi Bölgesi'nin ilerici, yurtsever, devrimci ve demokrat işçilerinin karşı çıkacağı, bu mücadelenin ücret artışları mücadelesinin yanı sıra Türkiye'de faşizme karşı verilen direniş mücadelesinden soyutlanamıyacağı belirtilerek, 'dikenli tel uygulaması faşist disiplin anlayışının bir ifadesidir. İşçileri fabrikalarda tam anlamıyla köle haline getiren bu girişime derhal son verilmelidir" denildi.

İŞÇİLER NE DİYOR?

Bu tür girişimlerle, işçilerin baskı altına alınıp daha fazla üretim yapmalarını sağlamayı, grevlerde işçiler arasındaki dayanışmayı koparmayı, faşist örgütlenmelerin hızlandırılmasının amaçlandığını belirten Oyak Renault Otomobil Fabrikası işyeri temsilcisi Yaşar Sever, "Eğer patronlar bu yollarla bizim can güvenliğimizi sağlamayı amaçlıyorlarsa, kendi iktidarlarının "normal" ve "anormal insan" kavramından vazgeçmesini sağlasınlar. Bu çalışmaların bizim can güvenliğimizle uzaktan yakından en ufak bir ilintisi yoktur" dedi.

"Dikenli tellere bu kadar masraf yapılacağına, toplu sözleşmelerimiz imzalansın" diyen Grevdeki işçi İbrahim Engin, uygulamanın yalnız tel örgü çekmekle kalmıyacağını, patronların kontrol kuleleri kurarak bölgeye giriş çıkışları denetliyeceğini fabrikalara giriş çıkışın kimlik kartıyla olacağını, zaten şu anda da işyerlerinde var olan güvenlik güçleri aracılığıyla işçilerin daha fazla denetim altına alınmak istendiğini belirtti ve şöyle dedi:

"Bursa Organize Sanayi Bölgesi yarı açık bir cezaevine dönüştürülmek isteniyor. Bunun Hitler Almanya'sındaki Nazi çalışma kamplarından hiç bir farkı yoktur. Gelişmesi muhtemel olaylar karşısında ailemizle bile ilişkurmamız patronların iznine bağlanmak isteniyor."

Patronların girişimlerinin engellenmesi için bölgedeki tüm işyerlerini kapsamına alacak bir imza kampanyası başlattıklarını, çalışma kampları anlayışından en kısa sürede vazgeçilmesi için yasal yolları sonuna kadar zorlayacaklarını vurgulayan işçiler, "aksi halde bu sorunları biz değişik platformlarda da çözmesini biliriz" diyerek bu mücadelelerinde demokratik örgüt ve sol kuruluşların da kendilerine destek olmalarını istediler.

Öğretmenler kaymakama dilekçe verdiler

Aybastı'da karakoldaki işkence aletlerinin kaldırılması istendi

● Dilekçede, "Halk, çocuk, kadın, genç, yaşlı demeden sokakta tartaklanıyor, polisler tarafından tehdit ediliyor. Erkek polisler utanmadan kadınların üzerini arıyor" denildi

AYBASTI–ORDU (DEMOKRAT)

Sarıyar İlkokulu'nda görevli 4 bayan öğretmenin oturduğu evin faşistlerce bombalanması aynı okulda çalışan bir diğer öğretmenin de evine giderken silahlı saldırıya uğrayarak yaralanması sonucu 100 kadar öğretmenin Kaymakamlığa dilekçeyle başvurdukları ve can güvenliklerinin sağlanmasını istedikleri bildirildi.

Öğretmenler Kaymakamlığa verdikleri dilekçede şöyle dediler:

"Öğretmenlere ve halka yönelik saldırılar, tehditler, kurşunlamalar ve öldürmeler sürerken cezaevlerinden halka ölüm yağdırmak için kaçırılan faşistlerin yakalanması gerekirken, emniyet görevlileri Çakırlı İlkokulu'nda görevli öğretmenin gece evine giderek işkence yapıyor ve dövüyorlar. Gene emniyet görevlileri bayan öğretmenlere işkence ediyorlar. Halk çocuk, kadın, genç, yaşlı demeden sokakta tartaklanıyor, polisler tarafından tehdit ediliyor. Erkek polisler, utanmadan kadınların üzerini arıyorlar."

Dilekçelerin de, halka, öğretmenlere, öğrenci ve çocuklara emniyette yapılan işkenceleri ve öğretmen sürgünlerini kınadıklarını bildiren öğretmenler, karakolda bulunan işkence aletlerinin kaldırılmasını ve faşist katillerin yakalanmasını istediler.

Öğretmenlerle iki saat süreyle bir görüşme yapan ilçe Kaymakamı'nın öğretmenlerin taleplerinin yerinde olduğunu, kendilerini anlayışla karşıladığını ve can güvenliklerinin sağlanması konusunda Kaymakamlıkça gerekenlerin yapılacağını belirttiği öğrenildi.

Diyarbakır ve çevresi Tabib Odası Başkanı Dr. Tarık Ziya Ekinci:

"SAĞLIK BAKANI,MHP'YE DİYARBAKIR'DA TABAN OLUŞTURMA OLANAĞI VERİYOR"

DİYARBAKIR (THA)

Diyarbakır, Mardin ve Siirt illeri Tabib Odası Başkanı Dr. Tarık Ziya Ekinci, "Sağlık Bakanı Münif İslamoğlu yaptığı keyfi atamalarla MHP'ye Diyarbakır'da taban oluşturma imkanı tanımak istiyor" dedi.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez il kararı ile atanmış sağlık kurumlarında görevli müstahdem ve memurun, MHP güdümündeki AP'li Sağlık Bakanı Münif İslamoğlu'nun tel emri ile atandığını öne süren Ekinci, Bakan Münif İslamoğlu, MHP'nin yoğun bulunduğu illere atadığı müstahdem ve memurlardan boşalacak kadrolara il dışında MHP'ye resmen kayıtlı militanların atanmasına zemin hazırlamaktadır. Bakan Münif İslamoğlu bu hareketinden vaz geçmelidir, aksi halde, Diyarbakır'da MHP'li militanların yaratacağı terör olaylarından bizzat kendisi sorumlu olacaktır. Tarih bu hareketiyle kendisini yargılayacaktır" dedi.

Ağrı'da demokrat bir polis memuru POL-BİR'li polislerce dövüldü

İstanbul'da faşistler bir CHP'liyi dükkanı ile birlikte yaktılar

HABER MERKEZİ

İstanbul Beyazıt'ta bir CHP'linin dükkanını kundaklayan faşistler dükkanla birlikte sahibini de yaktılar. Ağrı'da Demokrat bir polis memuru Emniyet Müdürünün önünde Pol–Bir'li polisler tarafından dövülerek yaralandı.

Faşistler Çorum'da CHP'li bir berberi yaralarken, çok sayıda ailenin evlerini değiştirdiği bildirildi. Rize'ye çevre ilçelerden ve illerden gelen faşist çetelerin kenti işgal etmeye çalıştıkları ve terör uyguladıkları öne sürüldü. Adapazarı'nda güvenlik kuvvetlerinin "dur" ihtarına uymadığı öne sürülen İGD yanlısı bir genç öldürüldü. İstanbul'da Devrimci Metal-İş Sendikasının Genel Merkezi güvenlik kuvvetleri tarafından aranarak binada bulunan iki sendika yöneticisi gözaltına alındı.

Demokrat Haber Merkezine ulaşan bilgilere göre olaylar şöyle gelişti:

İSTANBUL'DA FAŞİSTLER BİR DÜKKANI SAHİBİYLE BİRLİKTE YAKTILAR

İstanbul'un Beyazıt semtinde Mercan kesiminde faşistler sabaha karşı bir dükkanı sahibiyle birlikte yaktılar. Dükkanda çıkan yangın sonucu içerde bulunan dükkan sahibi CHP Gençlik Kolları üyesi Ömer Akça yanarak can verdi.

CHP'li Ömer Akça'nın aynı zamanda İstanbul İl Başkanının özel koruma görevlisi olduğu belirtilirken emniyet yetkilileri de yangının kundaklama sonucu çıktığını açıkladılar. Olayla ilgili soruşturma sürdürülüyor.

AĞRI'DA DEMOKRAT BİR POLİS MEMURU POL–BİR'Lİ POLİSLERCE DÖVÜLDÜ

Ağrı Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memuru Mehmet Demirbaş Emniyet Müdürü Tezcan Özkanlı'nın önünde, Pol–Bir'li polisler tarafından dövüldü. Aynı zamanda İPA (Uluslararası Polis Derneği) Yönetim kurulu üyesi olan Mehmet Demirbaş, Ağrı'da MHP yanlısı polislerin kendilerinden olmayan herkese saldırdıkları gibi, kendisine de saldırdıklarını ve bunda Emniyet Müdürü Tezcan Özkanlı'nın da payı olduğunu belirterek şunları söyledi: "Bugün Ağrı'da halk üzerinde yoğun bir baskı var. Bu saldırılarda sivil faşistlerle birlikte Pol-Bir'li polislerin de etkisi büyük. Daha önce benim oturmakta olduğum kahveye gelerk tahrik etmeye başladılar. Bunun üzerine ordan ayrılarak doğruca Emniyet Müdürlüğüne giderek durumu Tezcan Özkanlı'ya anlattım. Zabıt tutmamı söyledi. Bu sırada komiser muavini Uğur Ateş, Bekir Günaydın polis memurları Hüseyin Çelik, Apdullah Umar, Mustafa Erdoğan, İsmail Ata, Cemalettin Ezer ve Hamit Adanalı zimmetli tabancamı alarak beni dövdüler. Ellerinden kendimi kurtararak halka sığındım."

Olaydan sonra Mehmet Demirbaş, Sıkıyönetim Kurmay Başkan'ına gittiğini ve hastanede muayene olduğunu., can güvenliği olmadığı için de Rize'ye gittiğini söyledi. Demirbaş Rize'de de savcılığa başvurarak tanıkların adlarını ve Ağrı Devlet Hastanesi'nin verdiği 16.5. 1980 tarihli 1170 sayılı raporu bir dilekçe ile Cumhuriyet Savcılığına iletti.

ÇORUM'DA ÇOK SAYIDA AİLE EVLERİNİ DEĞİŞTİRDİ

Çorum'da faşist çetelerin dükkan ve konutlara ve ilerici demokrat hatta AP'li ve MSP'li yurttaşlara saldırılarıyla başlayan olaylardan sonra konulan sokağa çıkma yasağı akşam 19.00'dan 17.00'ye kadar olmak üzere devam ediyor.. Gündüzleri sokağa çıkma yasağının kaldırıldığı Çorum'da şimdiye kadar bini aşkın yurttaşın evlerini değiştirdiği ve ev sıkıntısının baş gösterdiği bildirildi. Gece saatlerinde de sokağa çıkma yasağına karşın mahallelerde halkın sokaklarda dolaştığı öğrenildi. Emniyet yetkilileri ve Cumhuriyet Savcılığı olayların büyük ölçüde yatıştığını belirtirlerken halkın da kurduğu barikatları kendiliğinden kaldırdığı ancak geceleri nöbet beklediği öğrenildi. Faşistlerin işgalleri altında tutmaya çalıştıkları mahallelerde de askeri birliklerin dozerlerle yollara kurulan barikatları kaldırttığı öğrenildi.

Çorum'da Ekrem Çelebi adlı CHP'li bir berber, çalışmakta olduğu bir sırada faşistlerin saldırısına uğradı. Saldırı sonucu ağır yaralanan Çelebi, tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırıldı.

Öte yandan Çorum'da tutuklananların sayısının 117'ye, gözaltına alınanların sayısının ise 250'ye çıktığı bildirildi. Bazı polislerin valiliğe başvurarak istifalarını verdikleri ancak bunun kabul edilmediği öğrenildi. Çorum AP teşkilatının bazı yetkilileri de Başbakana bizzat giderek Çorum'daki polis kadrosunun değiştirilmesini istediler. Aksi halde olayların büyük boyutlara varacağını belirten AP'liler, polislerin taraf tuttuklarını öne sürdüler.

TUTUKLANANLAR

Çorum Savcılığı sorgulama ve operasyonların başladığı ilk gün tutuklanan 57 kişiden sonra tutuklananların isimlerini açıkladı. Savcılıktan alınan bilgilere göre ilk gün tutuklanan 57 kişiden sonra tutuklananların çoğunun faşist olduğu bildirildi.

Öte yandan geçtiğimiz günlerde bir inşaatın bodrumunda elleri bağlı olarak öldürülmüş bulunan Yahya Baran'ın etkin bir sağcı olduğu ve 45 yıla hükümlü cezaevi firarisi faşist militan Adnan Baran'ın kardeşi olduğu bildirildi.

ALEVİ–SÜNNİ ÇATIŞMASI YOK

Çorum'da faşist saldırıların halkın karşı koyması sonucu yenilgiye uğraması üzerine faşist militanların köylere yayılarak "Alevilerin camileri bombaladığı, kadınların ırzına geçtiği, sünnilerin gözlerini oyduğu" gibi katliam yarattıkları diğer illerde uyguladıkları propagandalarla Alevi–Sunni ayırımı yaratmaya, yeni saldırılara zemin hazırlamaya çalıştıkları öğrenildi.

Devrimciler etkin oldukları köy ve mahallelerde ev ev gezerek faşist militanların oyununa gelinmemesi, Çorum'daki olayların bir Alevi–Sünni çatışması değil, faşist saldırılara karşı halkın kendini savunması olduğunu, Alevi Sünni tüm vatandaşların birbirinin kardeşi olduğunu anlatmaya çalışıyorlar.

Bu arada faşistlerin etkin olduğu bölgelerde oturan ilerici ve Alevi aileler faşistlerin bu gerici propagandaları karşısında evlerini terkederek devrimcilerin etkin olduğu köy ve mahallelere göç ediyor. Devrimcilerin etkin olduğu bölgelerde de polislerin evlerini faşistlerin etkin olduğu mahallelere taşıdıkları görüldü.

ELE GEÇİRİLEN SİLAHLAR

Kente, Samsun'dan toplum polisi ve panzer, Yozgat ve Amasya'dan ise yeni askeri birliklerin getirilmesinden sonra çeşitli mahallelerde düzenlenen operasyonlarda çok sayıda av tüfeği, tabanca, molotof kokteyl ele geçirildi. Bu arada soruşturmanın güvenliği açısından kimde ve nerede yakalandığı yetkililer tarafından açıklanmayan bir de uzun menzilli otomatik bir tüfek yakalandı. Yine Alaca yolu üzerinde Çorum'a getirildiği anlaşılan çok sayıda mermi ve bir kaç silah ele geçirildiği öğrenildi.

Samsun'dan getirilen toplum polisinin askeri birliklerin yardımı ile sürdürdüğü operasyonların birinde silah ve para yardımı toplandığı ve üzerinde bir miktar para ile mermi ele geçirildiği öne sürülen devrimci Şaziye Türk ve Sultan Aydın adındaki iki genç kız gözaltına alındı.

KÖYLERDE ÇATIŞMA İHBARI VAR

Çorum Savcılığı yetkilileri sık sık Çorum'un köylerinde çatışma olduğu yolunda ihbarlar aldıklarını, ihbarların sağlıklı olup olmadığını ölçmek amacıyla önceki gün yapılan bir ihbarı değerlendirerek Tahran köyüne askeri birlik gönderdiklerini, ancak ihbarın asılsız çıktığını söylediler. Yine sık sık şehrin çeşitli yerlerinde yangın ihbarı aldıklarını ancak yangın ihbarı yapılan yerin tam tersine istikamette yangın çıktığını belirten yetkililer, çok sayıda köy yolunun barikatlarla kesildiği yolunda da ihbarlar aldıklarını kaydettiler.

FAŞİSTLERİN RİZE'Yİ İŞGAL ETMEYE ÇALIŞTIKLARI ÖNE SÜRÜLDÜ

Rize'de faşistlerin Valilik binasının hemen karşısında kimlik kontrolu yaptıkları, civar il ve ilçelerden toplanıp gelerek Rize'yi işgal etmeye çalıştıkları ileri sürüldü. Rize MHP İl Başkanı Tahir Yamakoğlu'nun yazıhanesini dernek gibi kullanan faşistlerin halka çeşitli yollarla baskı yaptıkları bildirildi. Bir süre önce Yamakoğlu'nun yazıhanesinin hemen yakınındaki Türk Ziraatçiler Derneği Rize Şubesi faşistlerce tahrip edildi.

Öte yandan Rize halkı emniyet kuvvetlerinin yanlı davranarak, olaylara seyirci kaldığını öne sürerek faşistlerin Rize'yi işgal etmelerine izin vermeyeceklerini belirttiler.

ADAPAZARI'NDA "DUR" İHTARINA UYMADIĞI GEREKÇESİ İLE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Adapazarı'nın Hasırcılar mahallesinde önceki gece saat 01.00 sıralarında sol içerikli bildiri dağıttığı öne sürülen bir kişiye "dur" ihtarına uymadığı gerekçesi ile güvenlik kuvvetleri tarafından ateş açıldı.

Adının Memduh Gündoğan olduğu belirlenen gencin olay yerinde ağır yaralandığı, Saat 03.00'te hastaneye kaldırılırken yolda öldüğü bildirildi. ADMMA'da öğrenci olan Gündoğan'ın İGD yanlısı olduğu öğrenildi.

● Faşistler saldırdı işçiler direndi

NETAŞ'tan 4'ü temsilci 9 kişi gözaltına alındı

HABER MERKEZİ

Ümraniye'de kurulu Netaş Fabrikası'nda çalışan işçilere faşistlerin saldırmasından sonra 4'ü işyeri temsicisi olmak üzere 9 işçi gözaltına alındı. Faşistlerin saldırısı ve 9 işçinin göz altına alınması üzerine işçiler bir günlük direniş yaptılar. İşçiler mücadelelerinin faşistler : işten atılıncaya kadar süreceğini açıkladılar.

900 işçinin çalıştığı Netaş Fabrikası'nın bulunduğu bölgeyi faşistlerin "Pilot bölge" ilan ettiğini belirten işçiler, faşistlerin saldırılarıyla ilgili olarak şunları söylediler:

"Servis arabasından indiğimizde faşistlerin oluşturduğu 60 kişilik bir grubun fabrika önünde beklediğini gördük. Servislerin geldiğini gören faşistler 'Safları sıklaştırın' diye bağırdılar. Aralarına girdiğimizde bize MİSK Dergisi'ni satmaya çalıştılar. İşçilerin çoğu dergiyi almadığı gibi alanlarda yırtıp attı. Bunun üzerine kavga çıktı. Daha sonra bir otomobilden bir kişi indi ve silahını çıkararak ateş etmeye başladı. Faşistler bu arada fabrikanın karşısındaki çayırda da pusu kurmuşlar. Bir süre sonra üzerimize taş ve soplarla saldırdılar.

İşçiler, faşistlerin saldırısı üzerine çıkan olaylar sırasında, olaydan sorumlu tutulan 4'ü işyeri temsilcisi olmak üzere 9 kişinin gözaltına alındığını, faşistlerin fabrikanın bulunduğu bölgeyi "Pilot Bölge" ilan ettiğini sözlerine ekleyerek, "Fabrikamızdaki insanlık düşmanı faşistler işten atılıncaya kadar direnişimiz sürecektir. 24 saatlik uyarı direnişimiz bunun bir kanıtıdır" dediler.

KEŞAP'TA YAKILMIŞ BİR ERKEK CESEDİ BULUNDU

Giresun'un Keşap ilçesi Karabulduk Köyü yolu üzerinde, Mustafa Çamur adlı bir kişinin yanmış cesedi bulundu. Keşap Cumhuriyet Savcısı yaptığı açıklamada, "Olay yerine gittiğimde ceset halâ yanıyordu. Yanan şahıs Sosyal Sigortalar Kurumunda çalışan Mustafa Çamur'dur. Olayın neden meydana geldiğini araştırıyoruz.

DALAMAN'DA FAŞİSTLER BİR DEVRİMCİYİ YARALADI

Muğla'nın Dalaman ilçesinde faşist saldırganlar Ali Asar adlı devrimci genci yaraladılar. Asar'ı yaralayanların Bayram Yılmaz ve Bayram Altın adlı faşistler olduğu açıklandı. Ayrıca yaralanan Ali Asar'ın da kendisine saldıran faşistleri teşhis ettiği belirtildi.

BURSA'DA SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Bursa'nın Bahar Mahallesinde Çınar Taksi Durağı'nda gazete bayiliği yapan sağ görüşlü İsmail Domaç kimlikleri saptanamayan silahlı kişilerce öldürüldü. Sabah erken saatlerde meydana gelen olaydan sonra silahlı kişilerin kaçtıkları bildirildi.

KAYSERİ'DE SAĞ GÖRÜŞLÜ BİR KİŞİ YARALANDI

Yolda yürümekte olan sağ görüşlü Battal Aslan kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu ağır yaralandı. Aslan'ın Kayseri devlet hastanesinde tedavi altına alındığı ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

MANİSA'DA BAKKAL DÜKKANINI BOMBALAYAN 3 FAŞİST TUTUKLANDI

Manisa'da Gün Sazak'ın öldürülmesini bahane ederek esnafı dükkanlarını kapatmaya zorlayan, zorla para toplayan ve istemlerine uymayan kişilerin dükkanlarını bombalayan 15 faşistten 3'ü, suçlu görülerek tutuklandı.

AKDENİZ SODA SANAYİ DİNAMİT DEPOSU SOYULDU

Akdeniz Soda Sanayii'nin Çopurlu yakınındaki hammadde çıkarılan ocağının dinamit deposu iki kişi tarafından soyuldu.

Öğrenildiğine göre, gece geç saatlerde kilidi kırılarak açılan depodan 3 bin 199 elektronik kapsül çalındı.

Jandarma yetkilileri, hırsızlık olayından sonra ortadan kaybolan depo bekçileri Ziya Karşılayan ile Hasan Yılmaz adlı şahısların arandığını, ancak bu şahısların bulunmasından sonra olayın aydınlığa kavuşacağını söylediler.

Olayla ilgili kovuşturmaya başlandı.

HÜSEYİN CEVAHİR İÇİN GÖSTERİLER YAPILDI

Hüseyin Cevahir ve arkadaşları için Kayseri ve Kırşehir Cezaevlerinde gösteriler yapıldığı bildirildi. Gösterilerde Cevahir ve arkadaşları ile ilgili konuşmalar yapıldığı ve cezaevleri bahçesine pankartlar asıldığı öğrenildi. Tutuklu ve hükümlülerin "Cevahir Yaşıyor, Yaşayacak", "Faşist Katillerden Hesap Soralım", "Faşizme Ölüm Tek Yol Devrim" sloganlarını söyledikleri ve Kayseri Cezaevindeki gösterinin 3 saat kadar sürdüğü açıklandı.

DEVRİMCİ METAL-İŞ GENEL MERKEZİ GÜVENLİK KUVVETLERİ TARAFINDAN ARANDI

Devrimci Metal-İş'in Laleli'de bulunan genel merkezi dün akşam saat 18.00 sıralarında güvenlik kuvvetlerince arandı. Binada herhangi bir suç unsuru bulunmadığı ve Sendika Merkez Yürütme Kurulu'ndan Ahmet Mamak ve Celal İzci'nin güvenlik kuvvetleri tarafından gözaltına alındığı öne sürüldü.

● Gültepe'da meydana gelen olayda biri polis iki kişi yaralandı. Polisle silahlı çatışmaya girenlerden Muzaffer Sarıhan isimli bir kişi yaralı olarak yakalandı. Yaralı Polis memuru ise Şişli Etfal Hastanesi'nde tedavi altına alındığı ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığı bildirildi.

Türkiye turizm cenneti mi ki?

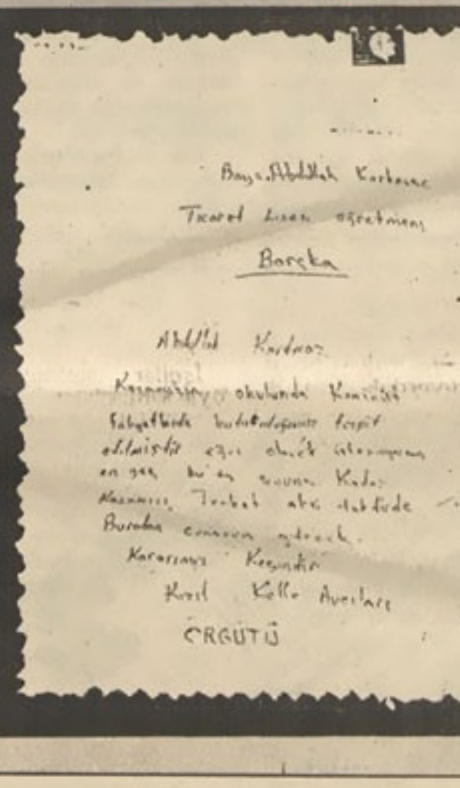
Çok tirajlı bir gazetede artık posası çıkmış portakala dönmüş "turizmimizin kurtarılması" nidalarının atıldığı şu günlerde eksiklerimizin neler olduğu bir bir ortaya konmuş. Bir kez telefon şebekemizi. yat limanlarımızı, telsiz teşkilatımızı pazar günleri müze gibi turistlerin gezebileceği tarihi eserlerin girişlerini yasaklamayı kaldırmayı, petrol istasyonlarımızdaki tuvaletleri temiz tutmayı, Gümrük Kapısı gibi yerlere, sınır karakollarına lisan bilen personel atamayı kendimize hedef seçmeliymişiz. Efendim, sonracıma dünyada otobüslere soğuk hava tertibatı koymayı yasaklayan tek ülke bizmişiz. Gerekçesi de neymiş biliyormusunuz "Ağırlık otobüslerde fazla olunca yollarımızın asfaltları bozulurmuş". TIR' ları galiba unuttuk.

Eh. . hadi diyelim buraya kadar tamam, hepsini kabul ettik. Ama biri çıkıpda turizm açısından geriliğimizi ülkemizde var olan "milli irade'yi" temsil eden seçim sistemimize bağlasa ne dersiniz?

İsterseniz siz bir şey demeyin. biz sayın Barlaş Küntay'ın bu konudaki dileklerinin yayınlandığı gazete küpürünü olduğu gibi aktaralım size.

> **Turizm potansiyelini değerlendirdiğimiz takdirde turizminiz, ekonomimizi sırtına taşıyacaktır. Kanaatimizce, Türk ekonomisini sıhhate kavuşturmanın en kestirme yolu turizmden geçer.**
>
> **Turizm politikamız milli olmalıdır. Nisbî temsil usulünün uygulandığı ülkemizde, meclis aritmetiği, zaman zaman hükümetleri değiştiriyor. Hükümetlerin ve Bakanların değişmesi, turizm politikasını değiştirmemelidir. Turizmde, milli bir politika ve program hazırlayabilir, bunu başarı ile uygulayacak bir kadro kurulursa, hedefe ulaşmak mümkün olur. Her gelenin değiştirdiği bir politika ve kadro ile turizmde birşey yapılamaz. Olsa olsa, Bakanlığımızın tespit ettiği bu garipliker olur."**

Türkeş basın toplantısı yapacak mı?

Borçka
Kızıl Kelle Avcıları
ÖRGÜTÜ

Artvin'in Borçka ilçesinde görevli öğretmenlere "Kızıl Kelle Avcıları örgütü" adına mektup gönderen bir gerizekalı. "kazamızı terket, aksi takdirde buradan cenazen çıkacak. Kararımız kesindir" demiş. Hoş sutestisi su yolunda kırılırmış der atalarımız ancak bizim merak ettiğimiz şey şu: Acaba bay Türkeş, ne zaman basın toplantısı yaparak 'Kızıl Kelle Avcıları Örgütü'nün kendileriyle uzaktan yakından bir ilgisi olmadığını belirtecek...

Postunu alın bari

TAŞ YAĞMURU

Maliye Bakanı Sezgin: "Halk bu zamlar çok az" diyor.

Sayın Sezgin galiba niyetiniz bozuk. Yeni bir şeyler, zamlar yapmak istiyorsunuz.

Haydi, haydi ne yapacaksanız, bir an önce yapın. Aslanı nasıl olsa yaralamışsınız. Oldu, olacak yere serip, postunu alın bari!

Yurdunu, yurdunun insanlarını Almanlara teslim ederek Fransa'nın onurunu ayaklar altına alan bir general...

GECENİN KARANLIĞINDA MAREŞAL PETAİN

● *Hitler'in emrinde Fransız "gönüllüleri" yoktu: Bir avuç katille bir avuç pezevenge Fransız halkı denmezdi...*

● *Pétain Hitler'in Doğu cephesine göndereceği Fransız "gönüllülerine" bir mesaj yazdı. Mesaja şöyle diyerek girdi: "Sovyet Rusya'ya karşı savaşmakla, Fransa'nın onurunu koruyorsunuz."*

– 14 –

Yaşlı Mareşal Petain, gecenin geç saatlerine kadar çalışıyordu. General Weygand'ı ortadan kaldırma emri almıştı. İngilizler, Almanları Libya'dan sürüp çıkarıyorlar, Almanlar da Tunus ile Cezayir'i almaya hazırlanıyorlardı. Önlerindeki en büyük engel Weygand'dı, bu nedenle de Petain'e, generali ortadan kaldırmak emri verdiler. Mareşal de boyun eğerek, bu emri imzaladı. Sonra, Hitler'in doğu cephesine göndereceği Fransız "gönüllülerine" bir mesaj yazmaya başladı. Mesaja şöyle diyerek girdi:

"Sovyet Rusya'ya karşı savaşmakla, Fransa'nın onurunu koruyorsunuz." Düşünmek için durdu, kalemini bıraktı. Ne yazacağını kestiremiyordu. Kuşkusuz yazıyı şöyle sürdürebilirdi:

"Dedelerimizin söylediği bir marş vardı: 'Ülkemiz uğruna can vermekten daha yüce yazgı olamaz.' Şimdi sizler de, 'Hitler uğruna ölmekten daha yüce yazgı olamaz.' diyebilirsiniz. Hitler ülkemizi işgal etti. Fransız ekmeğini hor görmeyen Hitler'e şükran besleyin. Hitler, Fransa yollarında 100.000 mülteciyi öldürdü. "Zenci" Fransızlara özel bir dikkat gösterdiği için Hitler'e şükran besleyin. Doğuya koşun! Hitler uğruna canınızı verin! Almanlar Oreans'ı, Amiens'i, Rouen'i ve Cambrai'yi yerle bir ettiler. Siz de Rus kentlerini yakıp yıkarak Almanlara şükran borcunuzu ödeyin. Almanların, Rus halkının varını yoğunu almasına yardım edin. Hitler, Fransa'nın üçte ikisini işgal etti. Benim gibi kocamış bir mareşali sadık uşağı yaptı. Bu Fransa için onur değildir de nedir? Hitler'in Moskova'yı almasına yardım ettiğimiz zaman, bir şişe Fransız şampanyası içecektir. Beni Demir Haç nişanıyla ödüllendirecektir, sizleri de tahta haçlarla. İleri, yiğit Fransızlar! Einszwei! Sol, sağ!"

Kocamış mareşalin içi geçti. Odada bir hışırtı oldu. Petain irkildi: "Kim o?" diye doğruldu. Başını kaldırınca, asker üniformalı bir yığın hayaletle karşılaştı. "Hoşgeldiniz dostlarım." dedi. "Sizler, Alman ordusundaki Fransız askerler misiniz?"

Hayaletler, "Hayır, mareşal." dediler. "Biz sizin, askerleriniziz. Biz, Verdun kahramanlarıyız."

"Yaa, demek siz de Doğu cephesine koşuyorsunuz?"

"Evet, biz de Doğu cephesine koşuyoruz. Moskova'yı savunanlara diyeceğiz ki; Paris, büyük Paris de sizinle beraberdir. Verdun kahramanları olan bizler, Moskova kahramanlarını bayraklarımızla selamlarız. Güneye, müttefiklerimizin Libya çölünde Almanlarla savaştığı Güney cephesine de gidiyoruz. Orada da savaşan bir avuç Fransız kahramanı var."

Kocamış mareşal kaşlarını çattı. "Anlıyorum!" diye haykırdı. "Demek de Gaulle'den yana oldunuz?"

"Hayır mareşal. Biz taraf değiştirmedik. Taraf değiştiren sizsiniz de Gaulle'den yana değil, Abetz'den yana. Fransa'nın düşmanlarından, Almanlardan yana oldunuz. Bir zamanlar, toprağımızın her karışını düşmana karşı savunmuştunuz. Şimdi ise Fransa'nın kapılarını düşmana açtınız. Bir zamanlar askerdiniz. Şimdi uşaksınız. Verdun toprakları sizi lanetliyor mareşal. Evet, Doğu cephesine koşuyoruz, çünkü General Von Bock'un Moskova'ya girmesini istemiyoruz...

"Neden? Ruslardan bize ne? Moskova'dan size ne?"

"Biz Paris'i düşünüyoruz Alman generali Von Stuelpnagel Paris'te cirit atıyor. Fransızlarla alay ediyor. General Bock, batıya doğru kaçmaya başlayınca, General Stuelpnagel de soluğu doğuda almaya çalışacak. Biz Fransa'yı kurtarmak istiyoruz. Nantes'lilerin kanının öcünü almak istiyoruz. Ya özgür yaşamak yada ölmek istiyoruz. Mareşal gözlerini ovuşturdu. "Ölmek mi?" dedi. 'Zaten ölü değil misiniz? Ölülerin konuşmaya hakkı yoktur. Gestapoya söyleyeceğim, Verdun mezarlıklarına nöbetçi koysunlar. Biz, Mareşal Philippe Petain, anti–Alman propaganda yapılmasını yasaklıyoruz. emrediyorum ki..."

Oysa Mareşal Petain'le konuşan ölüler değil, yaşayanlar. O konuşan Fransız halkının ta kendisi. Silahlarını yeraltına gizleyip cephelerini hazırlıyorlar. Dünyanın umudu olan Moskova'nın toplarına kulak veriyorlar. Fransız halkının dilinden düşmeyen iki sözcük var; "Moscou tiendra" - Moskova direnecek. Hitler in emrinde Fransız "gönüllüleri" yok: bir avuç katille bir avuç pezevenge Fransız halkı denmez. Ama bakın dostlar, kulak verin dağların ötesinden, karların ötesinden, lanetli Almanya'nın ötesinden ölümsüz "Marseillaise"in sözleri geliyor Moskova'ya:

Allons, enfants de la patrie,
Le jour de gloire est arrive!

YARIN: Laval bir vatan hainiydi

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1- Bir ereğe varmak için karşısındakilerin duygularını okşamak, zayıf noktalarından yada aralarındaki uyuşmazlıklardan yararlanmak gibi yollarla iş yürütme.
2–Tersi Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya değin aldığı duruma verilen ad.
3–Felsefe sorularının, olgulara dayanılarak ancak tanıtlı bilimlerin yardımıyla çözülebileceğini ileri süren bir öğreti.
4 Bir renk -Aralarında uyum bulunan titreşimler.
5–Huni biçiminde çukur yer–Boru sesi.
6–Tersi: Başlangıçta yer alan-Taslak.
7–Demir sarnıç -Bir harfin adı.
8 Ortaklarının sorumu, koydukları anapara ile sınırlı bulunan ortaklılık.
9 Satranç oyununda yenilgi. Ordu birliklerinden olmayan silahlı küçük birlik.

YUKARIDAN AŞAĞIYA;

1–Diplomatlar arasında yapılan anlaşma tutanağı. 2–Bölük sözcüğünün kısaltılmışı- Anlamlı iz ya da davranış. 3–Büyük çarpmaları, bölmeleri, kök ve kuvvet alışları yapabilmek için bulunan bir yol.
4- Erdemleri bakımından çok büyük -İlgilendiren, ilişkin 5–Çarşı, lokanta, otel, eğlence yerleri gibi kuruluşları bulunan geniş ev topluluğu.
6–Tersi:yapmacık, eğreti–Çoğu radyo ile yayımlanmak için hazırlanmış kısa oyun.
7–Tahıl için kullanılan ölçek–Borudan kol almakta kullanılan bağlantı parçası.
8–Kapalı biryerde seslerin dağılım biçimi, ses dağılımı,
9- Fazla olarak verilen şey–Yok etme, giderme anlamında bir

DUNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

DUNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ
SOLDAN SAĞA;
1 Anofel–Em. 2–Nefes–İta. 3–Et–sektör. 4–ıtrA. 5–Tali–kuyu. 6–Erava–Kaç. 7–Haşhaş. 8 İğ–Lı–Laf. 9–Ad-Taam.

YUKARDAN AŞAĞIYA;
1–Anestezi. 2–Net–Ar -ğA. 3- Of- ılaH. 4 Festival. 5–Eser–Aşıt. 6–Kak. 7 İt–Ukala. 8- etö-Yaşam. 9 Marpuç.

YAZARAK ÇİZEREK

HAFTANIN ARAŞTIRMASI

YURDUMUZDA TATİL NASIL GEÇİRİLİR ?

Yazan: Hulki İSTİRAHAT

Bilindiği üzere tatil çalışan insanların kendilerine dinlenmeleri için reva görülen izindir. Çalışma şartları çok ağır olan yurttaşlarımız yorulmalarının karşılığını ancak uzun ve rahat bir tatil geçirmekle almalıdır. Örneğin bir sayın fabrikatör, bütün bir yıl boyunca hiç durmaksızın çalışıp çabalayarak, memleketine hayırlı işler gördükten sonra çok uzun bir süre dinlenip kendine gelebilmelidir. Ama maalesef ülkemizde sayın beyler böyle bir olanağa sahip değildirler. Nereye gitsen bir gürültü,patırdı, çatırdı.. Rahat, huzur kalmadı anlayacağınız. Onun için adamlar çok haklı olarak Cannes'a filan gidiyorlar. Böylelikle ülkemiz döviz de kaybediyor.

TATİL ÇEŞİTLERİ

Tatil'i belli başlı 3 gruba ayırabiliriz: 1- Zorunlu tatil, 2- Sorunlu tatil, 3- Torunlu tatil.

Zorunlu tatil: Efendim, zorunlu tatil, insanların istemeden yaptıkları tatil anlamına gelir. Ülkemizde çok sık olarak görülen bir iç turizm hareketidir. Sayın büyüklerimiz ve değerli hükümetimiz yurttaşlarımızı öyle bir düşünür ki, onların bazen zorunlu istirahat yapmalarını sağlamakta kendini adete mecbur hisseder. Bu zorunlu tatili yapanlar ise genellikle ilerici, devrimci, yurtsever yurttaşlarımız olmaktadır. Tek tek ya da toplu olarak Göz-Tur (Gözaltı Turizm) eşliğinde İstanbul'un çeşitli "tarihi" yerlerinde tatil yapmaya götürülen bu kişilerin beden sağlıkları da çeşitli "spor" hareketleri ile korunmaktadır. Bu arada bazı kişiler bu tatile öylesine "aşina" olmuşlardır ki siyasal ortamın durumuna bakıp bavullarını hazırlayarak servis arabasının gelmesini beklemişlerdir. Tatilin süresi ise hiç belli olmaz. Havaların durumuna göre değişir. Bir de bu tatile çıkanlar için ayrıca bir tatil de vardır. Eğer bulundukları yerden fena halde sıkılanlar olursa, kadın veya ziyaretçi kılığına girerek yurdun turistik diğer yerlerine gidebilmektedirler. Ancak bu tatiller, zaman zaman büyük sorunlar yaratmakta, tartışmalara yol açmaktadır. Hatırlanacağı gibi bundan bir süre önce Van Turistik Tesislerinde bulunanlardan bazıları toplu olarak tatile çıkmışlardı.

Sorunlu tatil: Bu tatile muhatap olanlar dişinden tırnağından arttırdıkları üç beş kuruşla tatil yaptığını sanan yurttaşlarımızdır. Bildiğimiz tatil türlerindendir. Ama genellikle çok kısa sürmektedir. Yaptığım araştırmalara göre bu kişiler tatile günübirliğine çıkmakta ve tatil gününün hemen hemen tamamı da kalabalık sıcak otobüslerde veya "vapur konservelerinde" geçmektedir. Kendilerine birçok defa "Aman efendim, niye hepiniz aynı gün tatile çıkıyorsunuz?" gibilerinden eleştirilerde bulunulmuştur. Yurttaşlarımızın verdiği cevap ise...." şeklinde olmuştur.

Torunlu tatil: Yazımın giriş bölümünde bahsettiğim, değerli işadamlarımız ve kalbur üstü kişilerimizin yaptığı tatil cinsidir. Genellikle yazları deniz kıyılarında, kışları karlı dağlarda olmak üzere 12 ay kadar süren yıllık tatillerdir. Tüm ailece, hep birlikte çıkıldığı için buna "torunlu tatil" denmiştir. Filmlerde gördüğüm kadarıyla hayli neşeli bir yapıya sahiptir. Ülkemizde bu tatili engelleyen en önemli faktör ise daha önce de söylediğim gibi "anarşi" belasıdır.

SONUÇ

Görüldüğü gibi tatil yapmak kişiye göre değişen bir şeydir. Buradaki en faydalı tatilin "zorunlu tatil" olduğu öne sürülmektedir. Ancak b. yıl "zorunlu tatil" yapılacak yerlerde büyük bir turizm patlaması görülmekte, tatilciler kalabalıktan ve organizasyon bozukluğundan şikayet etmektedirler.

Tüm bu koşullarda tatil geçirenlere "iyi tatiller" dileğiyle...

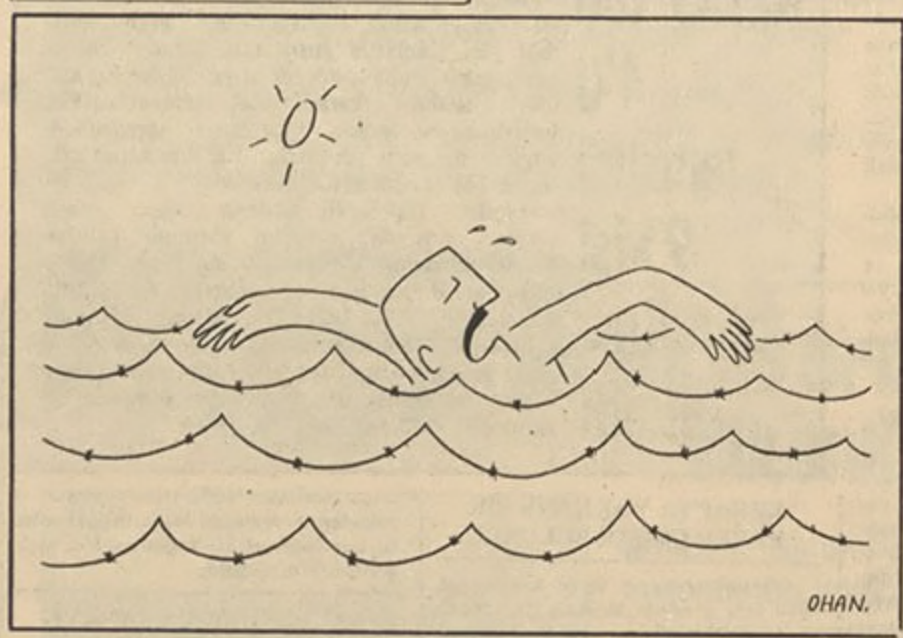

DUYURU

Önümüzdeki bir ay için,sizlerden gelen önerilerle saptadığımız konular şöyle.

15 Haziran 1980
TASARRUF
22 Haziran 1980
"SAYGILAR SUNARIM EFENDİM"
24 Haziran 1980
MODA
6 Temmuz 1980
FESTİVAL

Yazı ve çizgilerinizi dört gözle bekliyoruz.

CAHİLLEŞTİREN EĞİTİM SİSTEMİNİN -13-

ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SINAVI VE SKANDALI

S.B.F Öğretim Üyesi
Doç.Dr. Beşir HAMİTOĞULLARI

Üniversiteye başvuran yüzbinlerce öğrenci aday arasından en iyilerini seçmek yerine.kalıplaşmış bir-iki standart ölçüde kalan verilere göre, elemek (veya dışlamak) olgusuna götürmektedir

Seçme sınavının, pratik oluşu dışında "olumlu" denilebilecek hemen hiç bir yönü yoktur

Türkiye'de yüksek öğretime öğrenci kayıt ve kabulünü sağlayan Üniversitelerarası Seçme Sınavı'nın (bundan böyle: Ü.S.S.), olumlu ve olumsuz yönlerini içeren eleştiriye geçmeden önce, bunun ülkemizin yararları ile çelişen nitelikleri açısından bir SKANDAL olduğunu, öğrencilerimiz bakımından bir SKANDAL olduğunu, öğretim kurumlarımız bakımından bir SKANDAL oluşu nedeni ile, yukarıda SKANDAL kavramını kullanmak zorunda kaldığımızı belirtelim.

Aslında yukarıda diğer ülkelerin uyguladıkları "tutarlı", yöntemler ışığında ve karşılaştırmalı olarak, Türkiye'nin uyguladığı Ü.S.S. yöntemini değerlendirdiğiniz zaman, işin dramatik ve skandal boyutları, somut bir tarzda ortaya çıkabilir.. Önce Ü.S.S.'nin lehinde görülen noktalara değinmek gerekir.

Bilindiği gibi, Türkiye'de yüksek öğretim kurumlarına kayıt ve kabulünü yaptırmak için lise veya dengi bir diplomaya sahip olmak gerekir. Bu diplomaya sahip olan herkes, aday olarak, anılan bu sınava katılabilir. Yeter ki, istenen belge ve kayıt için aranan diğer basit formaliteleri bitirerek (yerine getirerek) Ü.S.S. Merkezi'ne başvursun. Kendisine, SINAVA GİRİŞTE İSTENECEK BELGELER verilir. Bunlarla da ilgili gün sınava girer.

● SOSYALİST ÜLKELERDE BİLE EŞİ GÖSTERİLEMEYECEK DERECEDE MERKEZİLEŞTİRİLMİŞ. ÜSYM ARACILIĞINDA TEKELLEŞTİRİLMİŞ "MEKANİK" BU SINAV, YÜKSEK ÖĞRETİMİ ÖREN TÜM KURUMLARI, BİLİMSEL SINAVLAR YAPMAK GİBİ BÜYÜK BİR ANGARYADAN KURTARMAKTADIR.

Yarım mesai gününde

Yukarıda belirttiğimiz gibi (1979 yılı, 15 Haziranı sabah saat 9,30'da başlatılan sınav, saat 13'te bitti), yarım mesai gününde yapılmakta ve bitirilmektedir. Fen (Fizik, Kimya, Matematik, Biyoloji), Sosyal Bilimler (Edebiyat-Türkçe, Tarih, Coğrafya, Sosyoloji, Felsefe, Mantık) ve Yabancı Dil olmak üzere üç bölümden oluşan, çok sayıdaki bilim dalından, TESTSEL MEKANİĞE dayalı bir sınav yapılmaktadır.

1. Seçme Sınavının Olumlu sanılan yanları

Ü.S.S.'nın "olumlu" diye savunulabilecek tüm yanlarını üç noktada toplamak olanaklıdır.

A) Pratik oluşu: Yarım günlük bir çalışma mesaisi içinde 420 bini aşan öğrenci aday kitlesini, düzenli sayılabilecek bir akış içinde SINAVDAN geçirebilmek, kolay uygulanan çok "pratik" (operasyonel), bir yöntem gibi savunulabilir.

Nitekim, her yıl sınavların yapılmasından belli bir dönem önce, Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÜSYM) Başkanı veya bir yetkilisi, "Şu tarihte, şu saatler arası yapılacak olan sınavlara 434 bin adayın katılacağını, bu iş için 1498 binada 17 bin salonun ayrıldığını, ayrıca bu sınav salonlarında 46 bin kişinin görevlendirildiğini, fazladan değişik sınav merkezlerinde, muhtemel yolsuzluk ve sahtekârlıkları önlemek amacı ile, 1000 kadar, gözlemci ve denetçi gönderildiğini", biraz da "övgülü bir eda" ile, ilân etmez mi? (Son yapılan sınavlar için, 8 Haziran 1979 tarihli gazetelere bakılabilir).

Yarım milyona yaklaşan bu sayısal tırmanışın karşısında, böylesi gerçekten, pratik ve yarım günlük bir sınavla, işin içinden SIYRILMAK, bazı çevreler için "övünç" nedeni olabilmekte ve bu "Giriş Sınavının", en büyük ERDEMİ OLARAK —MUHTEMELEN— SAVUNULABİLECEKTİR.

B) Sınavların gerek yapılması, gerekse sonuçlandırılmasında izlenen "gerçekten çok pratik" yöntemler sonucunda, RÜŞVET "PİSTON" gibi, suistimallerin yapılabilirliği (kimi lokal düzeylerde kalan KOPYALAR dışında), engellenmektedir. Bu noktada Ü.S.S. yönteminin İKİNCİ ERDEMİ, yansımaktadır. (*)

C) Yüksek öğretimi oluşturan (üniversite, y.okullar...) birimleri, ayrı ayrı sınav yapmak külfetinden (ve derdinden) kurtarılmaktadır:

Mekanik bir sınav

Son derece, evet dikkat buyrulsun. sosyalist ülkelerde bile eşi gösterilemeyecek derecede merkezileştirilmiş ÜSYM aracılığında tekelleştirilmiş "mekanik" bu sınav yüksek öğretimi ören tüm kurumları ayrı ayrı daha ciddi ve bilimsel sınavlar yapmak gibi büyük bir "angarya"dan kurtarmaktadır. Anacağımız büyük sakıncalarına karşın, bu İLKEL VE VAHŞİ SINAVIN kendisine ve anlamsız yöntemlerine karşı çıkılmamasını, büyük ölçüde, bu yanına bağımlı gördüğümüzü, üzülerek belirtmek durumundayız.

2. Seçme SINAVININ OLUMSUZ (HATTA TEHLİKELİ) YANLARI

Yukarıda, ÜSS yöntemleri ile öğrenci seçmek ve yerleştirmenin lehinde söylenebilecek noktalardan sonra, şimdi, bu düzenlemenin, ne denli sakıncalar üretebildiğini (doğrudan ve dolaylı olarak), belirtmeğe çalışacağız.

Yüksek öğretim kurumlarına, öğrenci seçme ve yerleştirmeyi güden ilkelerin tümü, genellikle bir ülkenin eğitim sistemi, daha özellikle de yüksek öğretimin değişik kesimlerine yüklenmiş işlevleri, hedefe vardıracak bir tutarlılık taşımak zorunluluğundadır.

YARIN: KİMİN KURUMU?

(*) ".....Toplu kopya olayı, sadece Diyarbakır'da değil, Elazığ, Kars, Siirt ve Gaziantep'te de bazı yerlerde saptanmıştır... Adı geçen illerde toplam 500 kadar sınav salonundaki 5000 öğrencinin toplu kopya olayına katıldıkları raporlardan belirlenmiştir."
("Üniversite Giriş Sınavlarındaki Kopya Olayı", Yeni Forum, Sh: 3, 1 Ekim 1979, Cilt: 1, Sayı: 2.)

DAYIMIN KUM TORBALARI

Muzaffer İZGÜ

Hep dayım bize gelecek değil ya, geçenlerde kalktım bu kez ben gittim dayımın evine. Dayım bahçeli bir evde oturur. Öyle bahçelievdedediysembildiğimiz bahçeli evlerden değil, şöyle çiçekli bir avlu içerisinde küçücük bir ev, dayımın oturduğu. Köşebaşından dönünce dayımın evini gördüm. İyi amma o bahçe duvarı niçin öyle olmuştu. Aynısı yasak bölgeler gibi dayım, o küçücük duvarın üzerine insan boyunun iki katı dikenli teller çekmişti.Avlu kapısını değiştirmiş, o güzelim tahta kapının yerine kocaman bir demir kapı oturtmuştu ki mübarek kale kapısı gibi...

Zile bastım.. Aman Allah, ben yaşamımda o denli kalın köpek sesi duymadım. Ulan bu ses böyleyse, kimbilir köpek ne denli iridir? Dayımın ince sesine, köpeğin kalın sesi karışınca, ben de bağırdım:

– Dayı benim ben!..

– Geldim evlât...

İçerden birtakım hışırtılar geliyordu. Köpek bir yandan, bir an önce avının üzerine atlamak için hırlıyordu. Bir kez daha:

– Dayı, dedim.

– Açıyorum evlât açıyorum, diye yanıtladı.

Sesler... Gürp...Gürp...Arada bir dayımın tıslaması, poflaması.. ve yine aynı ses:

– Açıyorum evlât açıyorum!..

Dayımın tıslamaları, gürp gürp sesleri bittikten sonra demir kapıda birtakım tıngırtılar, cıngırtılar başladı. Zincir sesleri, kilit sesleri duyuyordum. Çat, pat, gacırt, yine çat pat gacırt...

– Az kaldı yeğen az kaldı şimdi açıyorum!..

Bir acayip ses, kulaklarımı yırttı. Dayımın sesini duydum:

– Tuh tuh alârmı takılı unutmuşum...

En sonunda kale kapısı açıldı, dayım:

– Buyur yeğen, dedi.

Uf gerçekten kale kapısıydı. Dayımın ıhlaya tıslaya demindenberi bir yana yığdığı şeyler meğer kum torbalarıymış.

– Dayı bunlar da ne?

– Can güvenliği evlât... Gerçi kapının demiri iki milim ama, nolur nolmaz, yere yatmak gerekir falan filan, onun için bu yirmi kum torbasını her an kapının ardına yığıyorum...

Köpek hırlayarak bana bakıyordu. Dayım köpeğe kaş etti, göz etti, düşman olmadığımı anladı köpek.. Adımımı attım, dayım kolumdan yakalayıverdi:

– Amman evlât ne yapıyorsun? dedi.

– Yoksa mayın falan mı döşedin dayı;

– Bulamadım, bulsam döşeyecektim ya...Bulamayınca tam avlu kapısının giriş yerine iki adam boyu bir çukur kazdım, onun üzerini de otlarla falan kapadım. Allah korusun bir düşseydin içine, kolun bacağın kırılırdı...

Daha önceleri evin giriş kapısının önünde bu kanal,bu su yoktu. Dayım suyun üzerine ufacık bir de köprü yapmıştı.

– Ah dayıcığım, dedim, bilirim zevk sahibisin, burayı Venedik'e benzetmek istemişsin.

– Ne Venedik'i? dedi. Önlem evlât önlem, karanlık bastı mıydı köprüyü kaldırıyorum...

Köprüyü geçtik, dayım oradaki bir kolu çevire çevire köprüyü kaldırdıktan sonra:

– Bak , dedi, eve ulaşmak için adamın şusunu busunu çıkarıp suya dalması gerek, başka türlü evin kapısına varamaz...

– Vay be dayı...

Dayım kapıyı açtı, içeri girdik. Bir kiliti kapadı, bir tane daha, ardından bir sürgü vurdu, bir payanda dayadı, altı kum torbasını kapının ardına koyduktan sonra gösterdi·

– Bak, şu gözetleme deliği... Ama sahte delik, enayi miyim ben kapının dibine dek yaklaşayım da bakayım... Gel gel, dedi...

Mutfağa geçtik. Orada. hemen davlumbazın yanında aşağıya bir soba borusu iniyordu. Sonra soba borusu öne doğru bir dirsek yapmıştı.

– Bak şu dirsekten, dedi.

Baktım... Uff, kapının önü gözüküyordu.

– Yahu dayı bu da ne?

– Benim buluşum evlât, aynalı maynalı yaptım işte. Hiç kapı yanına varmadan , içeriye girenin kim olduğunu anlıyorum.

Orada bir kol duruyordu.

– Sakın bu kola dokunma, dedi.

– Ne işe yarıyor dayı o kol?

– Dedektör...

– Allah Allah...

Evet...

Dayım, o kolun yanındaki daha büyük olan kırmızı bir kolu gösterdi:

– Sakın indireyim deme aşağıya...

Amman dayı, bu da nesi?

Alev makinası evlât.. Amma öyle ayarladım ki öldürücü cinsten değil. Şimdi kapıyı biri çaldı mıydı, hemen dedektör koluna basıyorum, gelen kişinin üzerinde silah olup olmadığını anlıyorum... Şayet dedektör "Silah var" diye ötmeğe başlarsa kırmızı kola basıyorum...

– Kırmızı kol ne yapıyor?

– Dedim ya evlât, hemen döşemeden, tam gelen kişinin durduğu yerin altından başlıyor adamın alt yanına alev püskürtmeğe... Eee insanın alt yanından alev püskürmeğe başlayınca o insanın ne olacağını düşün...

– Yahu dayı çok önlem almışsın.

– Ne yapacaksın...

Dayım kuru fasulyayla pilav yapmış... Karnımızı doyuruyorduk. Birer çay içtik. Bana:

– Yorgunsan geç benim yatakta biraz dinlen, dedi.

Eh fena olmaz.., Dayımın yattığı odaya geçtik.. Breh aman...

– Dayıcığım burası taş ocağı mı yoksa, yatak odası mı?

– Önlem yeğenim...

Dayım belki iki kamyon taşı, yatağının yanına yığmış, dersiniz taştan bir kuru duvar örmüştü. Bu çepeçevre örülmüş taş duvarın tam ortasında dayımın yatağı duruyordu.. Başucundaki taşlar en iyisinden en okkalısından seçilmişti. Dayım anladı:

– Pencere o yanda yeğen, dedi.

Dayımın yatağına varmak için taşlar arasında bıraktığı kovuktan sürüne sürüne yatağa girdim. Midem kuru fasulya ve pilavla dolu olduğu için az sonra kendimden geçmişim. Uyanıp kendime geldiğimde evin her yanından alarm sesleri geliyordu... Kovuktan fırladım, çıktım salona Salonda yaşlı biri vardı. Dayım ona:

– Yanlışlık oldu Hüsamettin bey, yanlışlık oldu, diyordu.

– Olmaz ama, diyordu Hüsamettin bey...

Hüsamettin bey bir elinde av tüfeği, öteki elinde bir sopa koşup gelmişti...

Hayrola dayı, noldu? dedim.

– Birşey yok, dedi, yanlışlık oldu.. Ama suç benim,sana söylemeliydim...

– Ne yaptım ki dayı?

– Uyurken yastığın altındaki alarma dokunmuşsun... Alarmın bir ucu Hüsamettin beyin evine bağlı. Onun alârmı da benim eve bağlı.

Aman komşum olmasın bir daha, dedi Hüsamettin bey çıktı gitti.

Hüsamettin beyin ardından ben de dayıma:

– Hoşca kal, dedim.

Dayım bu, beni çok sever. Bir torba kumu illa ki zorla sırtıma yükledi.

Yatarken başının yanına koy, nolur nolmaz evlât dedi.

BİR BERBER ÇIRAĞININ NOTLARI

Konu ve çizgi ______ Cemal KARABAŞ

CHP'NİN ANTİ-FAŞİST CEPHEDE YERİNİ ALMASI İSTENDİ

(Baştarafı 1. Sayfada)

CHP Küçük Kurultayı Ankara Derya Sineması'nda toplanıyor. Kurultay'a delege olarak partinin İl Başkanları ile Gençlik ve Kadın Kolları Başkanları, CHP Genel İdare Kurulu, Gençlik ve Kadın Kolları Genel Merkez Yönetimleri, partili belediye ve sendika başkanları ile Genel Merkez İşçi ve Esnaf Komitesi Başkanları katılıyor. CHP'li parlamenterler ise Kurultaya ancak dinleyici olarak katılacak.

Altı buçuk aylık muhalefet döneminin muhasebesinin yapılacağı Küçük Kurultay'da "Asayiş" ve "hükümeti düşürme" gibi konuların yanında CHP'nin kendi dışındaki sol ile olan ilişkilerinin de gündeme getirileceği öğrenildi.

Büyük bir bölümü basına kapalı olarak yapılacak olan Küçük Kurultay'da ele alınması beklenen iki temel konu bulunuyor. "Asayiş" ve "hükümetin düşürülmesi" şeklinde özetlenen bu iki konu hakkında delegeler görüşlerini belirtecekler. Bunun dışında CHP'nin öteden beri rahatsızlığını çektiği bir başka konu ise kendi dışındaki sol ile olan ilişkileri. Küçük Kurultay'da bu konu ile ilgili çok temel bir değişiklik ve yeni bir politika belirlenmesi düşünülmüyor, ancak bir çok il delegesinin kendi dışındaki sol'a bakışlarının oldukça değiştiği gözleniyor. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in yüzde 2,5 olarak tanımladığı sol hakkındaki görüşlerini değiştirmesi beklenmezken, bazı delegelerin bu ilişkiye yeni bir tanımlama getirilmesini talep edeceği sanılıyor.

CHP sol kanat parlamenterleri Küçük Kurultay'da kendi dışlarındaki sol ile olan ilişkilerinin üç bölümde ele alınması gerektiği kanısını taşıyorlar. Direnme eğilimli kitle eylemleri ve CHP'nin tabanını yitirmemesi alanlarını kapsayan bu görüşe göre CHP'nin kendi dışındaki sol ile olan ilişkilerinin mutlaka yeniden tanımlamasını gerektiriyor.

ANTİ-FAŞİST PROGRAM

Bazı CHP'li parlamenterler Küçük Kurultay'da "anti-faşist cephe birliği" nin gündeme gelmesini isterken bir bölümü de gündeme gelmesini istedikleri konuları şöyle anlatıyorlar:

1- Halkın gittikçe güçlenen direnme eğilimi

2- Kitle eylemleri

3- Ayrı ayrı direnme durumunda olan tüm anti-faşist grupların meşru sağlıklı bir zemin üzerinde örgütlenmesi.

Bu arada bazı delegelerin Küçük Kurultay'a bir anti-faşist mücadele programı sunabilecekleri belirtiliyor. CHP Genel Merkezi'nin de aynı yönde girişimleribulunabileceğini söyleyen bir milletvekili ise "Genel Merkez kendi geri programını kabul ettirebilir ama hiç değilse bu Kurultay'da ilk defa bu konu tartışılmış olacaktır" şeklinde konuşuyor.

ASLANTAŞ'IN GÖRÜŞLERİ

Küçük Kurultay'dan önce CHP ve Türkiye'deki faşizm tehlikesi üzerine görüşlerini açıklayan İzmir CHP Milletvekili Ferhat Aslantaş, artık demokrasi için geçmişin ve günün iç tartışmalarını aşmak gerektiğini belirterek "CHP kimler yanına gelirse onlarla beraber Cumhuriyete ve devlete sahip çıkmalıdır. Tüm grup üyeleri ve de örgütü bu konuda özveriye hazırdır. Sayın Genel Başkan'ın ve yetkili organların bu kararı vermesini sabırsızlıkla beklemektedir" dedi.

Demirel'in bir gecede atadığı valilerin büyük çoğunluğunun yalan söylemekte olduğunu savunan Aslantaş şöyle konuştu:

"İstihbarat örgütleri inanılmaz ölçüde kasıtlı ve yanlış işlem yapmaktadır. Bu nedenle bir avuç zorba boyunu aşan işlemler düzenleyebilmektedir. Sayın Genel Başkan ve yetkili organlarımız tüm gerçekleri Anadolu'da olup bitenleri süratle ve objektif olarak öğrenmek durumundadır. Eğer devlet ve organları bu görevi yapmıyorsa bizim yasalar içinde bu görevi üstlenmemiz kaçınılmazdır. Parti genel merkezinin bünyesinde her türlü bilgiyi en ulaşılmaz yurt köşelerinden süratle alıp değerlendirecek bir ünite gün geçirmeden kurulmalıdır."

Yılgın partililere ve kırgın yurttaşlara CHP'nin sahip çıkmasını isteyen İzmir CHP Milletvekili kararlılığın faşizmi ve emperyalizmin oyununu çatır çatır kıracağını CHP ve CHP'lilere bu konuda büyük görev düştüğünü de sözlerine ekledi.

CHP ZEYTİNBURNU İLÇE BAŞKANI

Öte yandan CHP Zeytinburnu İlçe Başkanı Ali Çelik "Bugün rejimin ve demokrasinin asta yatağında olduğunu" belirterek, CHP'nin görevini yapamadığını öne sürdü. Ali Çelik şöyle dedi:

"Şimdi ise AP iradesi MHP nin elindedir. AP şu anda iktidardan yara almadan kaçma peşindedir. Anarşik olayları değil önlemek, daha fazla körükleyerek demokrasiyi öldürmeye varacak bir hükümet mevcuttur. Bu hükümet devam ettiği sürece anarşi daha da ilerleyecektir."

CHP BEYKOZ İLÇE BAŞKANI

CHP Beykoz Ilçe Başkanı Mustafa Kasaroğlu ise şöyle konuştu: "Öldürülen CHP'liler sayın İçişleri Bakan Vekilinin kastettiği anlamda normal CHP'lilerdir. Öldürme olaylarının dışında CHP'lilerin evleri basılmakta polis tarafından götürülerek işkence edilmektedir. Bunun ötesinde sağcı kesimin işlediği suçlar CHP'lilere yüklenmek istenmekte ve bu nedenle de baskı yapılmaktadır. CHP'nin örgüt olarak bu baskılara ve saldırılara karşı aldığı önlem ve gösterilen tepki yetersiz kalmaktadır. Halkın saldırılara karşı kendini müdafaa anlamında direnmesi haklıdır. Sağcıların saldırısı ile halkın direnişi aynı şekilde değerlendirilemez.

Beykoz İlçe Başkanı Kasaroğlu Küçük Kurultay'da Genel Yönetim Kurulunun bu konuları gündemine alarak görüşmesinde ve tartışmasın da yarar olacağını, saldırıların durdurulmasına ilişkin etken tavır alınmasını istedi.

YORUM

(Baştarafı 1. Sayfada)

...nı savunduklarını iddia edenlerin de bazen, egemen güçlerin bu anlamdaki seçeneklerinin içinde yer aldığı görülmüştür. Kuşkusuz, onlar bu işi iyi niyetle yaptıklarını ve gelişmelerin *daha olumsuz ve kötü bir noktaya sürüklenmesini engellemek* için böyle davrandıklarını öne süreceklerdir. Hayat, bu iddiaları hep boşa çıkarmıştır...

* * *

Böylesi bir gelişmeyi tersine çevirmek mümkün müdür? İşte CHP Küçük Kurultayı'nda cevaplandırılması gereken soru budur.

Bilindiği gibi Küçük Kurultay'ın gündeminde öncelikle "asayiş" ve hükümeti düşürme konuları bulunmaktadır. Faşist zorbaların saldırıları ve yakıp yıkma eylemleri yüzünden can ve mal güvenlikleri tehdit altında olan birçok CHP'li ve onları temsilen Kurultay'a katılacak olan delegeler, bir an önce Demirel hükümetinden kurtulmayı istemektedir.

ECEVİT de bir süredir, bir hükümet değişikliğinin zorunlu olduğuna işaret etmektedir. Ecevit'in "bazı kentlerde iç savaşın başladığı"na ilişkin sözlerinin, *iç savaşın önlenmesi için bir hükümet değişikliği gerekir* fikrini kamuoyuna ve bazı çevrelere benimsetmeye yönelik olduğu söylenmektedir.

Ancak, Kurultay'a katılacak delegelerin büyük bir çoğunluğu sorunu *salt bir hükümet değişikliği ile sınırlı görmemektedir.* Onlar yaşadıkları somut olaylardan hareket ederek daha geniş bir mücadele ufkunun açılmasını istemektedirler. Çoğu yerde devlet güçleri ve kurumlarıyla iç içe geçen örgütlenmelerin başlattığı saldırı ve baskılara karşı tutarlı ve kararlı bir mücadele istemektedir CHP tabanı...

Bir kısım CHP'li yurttaş haklı olarak bugün *"asıl sorun faşizme karşı mücadeledir"* demektedir. Hükümet değişikliğinden de öte anlamlar taşıyan bu değerlendirmeler kuşkusuz Küçük Kurultay'da yankı uyandıracaktır.

CHP TABANI ve geniş emekçi yığınlar, egemenlerin programı doğrultusunda bir hükümet değişikliği değil, halkın çıkarlarını koruyan, faşist terör ve saldırılara karşı can ve mal güvenliğini sağlamayı amaçlayan bir mücadele çizgisi izlenmesini istemektedir. Türkiye'yi halk düşmanlarına teslim etmeyecek tavrın da bu olduğu belirtilmekte ve bir kere daha oyuna gelinmemesi, *halkla, mahallelerde işyerlerinde birlik olunması* istenmektedir.

Bakalım, Küçük Kurultay bu seslere cevap verecek mi?

KARADENİZ'İN KIYICIĞINDAN

Baştarafı 4. Sayfada

"Ha birgün önce, ha birgün sonra! Sürgüne gidecek değil miyiz!"

27 Mayıs Harbiye Marşı'yla girdi bizim sokağa, Çocukluğumun bayramları kadar sevindirmişti beni. Meşruluğunu yitirmiş iktidar silah zoruyla indirilmişti tahtından. Kapının arkasında bekliyen çanta da kurtulmuştu.

Yıllar geldi geçti. 27 Mayıs günü iktidardan inenlerle indirilenlerin sarmaş dolaş olduğunu görüyoruz. Ayakta 27 Mayıs'lardan bir Anayasa kaldı, onu da kendilerine benzetmek istiyorlar. Kim bunlar?. .. Neden Cumhurbaşkanı seçilemiyor. Bu Anayasa engel olduğu için mi?

Bahri Savcı'nın son yazısından birkaç satır okuyalım:

'Evet, evet, hiç kuşkunuz olmasın! AP önderi Cumhurbaşkanlığı'na yönelmiştir. Bu onun siyasal öğretisine de çok uygundur. O siyasal sistemler arasında, iktidarın bir elde merkezileşmesini verecek olan mekanizmalar yanlısıdır.'

Böyle bir tutkunun karşısına koparılmış kanatlarıyla bile çıkabilen bir Anayasa'mız var! 27 Mayıs düşmanlarının kimler olduğu bugün daha güzel anlaşılmıyor mu?

YARADANA SIĞINIP

(Baştarafı 2. Sayfada)

şegül yazılarımı, yapıtlarımı alıcı gözüyle okumuşsa bilecektir, ben üstyapı - altyapı ilişkisini altyapı mekaniği içinde görenlerden değilim.Sadece ben o yazımla Kadın Özgürlüğü sorununun genel sınıfsal mücadeleyi gözardı eden bir hırçınlık ve toptancılıkla ele almanın yanlışlığına değinmek istemiştim *"Bizim anamız sınıfsal anamızdır. Çocuğumuz ise sınıfımızın geleceğidir. Amacımızda, erkeği, kadını, çocuğu hepbirliğiz. Amacımız da Türkiye'yi bu anasız, babasız öksüz halden kurtarmaktır"* demiştim.

Ayşegül hiç merak etmesin sınıfsız toplum insanoğluna olanca yaratıcılığını, olanca doğurganlığını kazandıracağına göre, sınıfsız toplum anaerkil bir toplum olacak elbet. Bilmem, böylece çok ileri gitmiş oluyor muyum?...

DEVLET HASTANELERİNE YAPILAN

(Baştarafı 1. Sayfada)

Veysel Şahin, "bunca zam yapıyorlar bari muayene olabilsem" diyor.

İlhan Avşar'da sigortasız olarak çalışan binlerce emekçiden biri.Devlet hastanelerine yapılan son zamlar konusunda düşüncelerini sorduğumuzda şöyle yanıtladı: "Devletin hastaneleri bizim gibi gücü olmayanlara hizmet etmek için açılmış. Ama zam üstüne zam. Birde dernek yardım parası gibi ek paralar alıyorlar. Zaten zengin olan buralardaki çileyi çekmeye gelmez ki.Nerde kaldı devlet hastanelerinin vatandaşa götürdüğü hizmet. Gerçekten hizmet edilecekse devlet hastanelerinde her türlü muayene ücretsiz olmalı.'

Devlet hastanelerinin hergünkü tablolarından biri olan banklar, betonlar üzerinde saatlerce sıra bekleyenlerden biri de,ta Sinop, Boyabattan gelmiş 70 yaşında bir nineydi. Onbir saatlik yoldan sonra geldiği hastanede yarıbaygın halde sırasının gelmesini bekliyordu. Oğlu Hikmet Türk, anasının midesinden rahatsız olduğunu tedavisinin Boyabat'ta yapılamadığını ve İstanbul'a sevk edildiğini belirterek, "Tam 1500 lira yol parası verdim. Burada kaç lira vereceğim belli değil. Zaten borç harç alarak geldim. Burda da yeni zamlar yapılmış. Ben çiftçiyim. Elimizde ne ki. Devletin hastaneleri parasız olsa, her yere ulaşsa bizde bunca eziyeti çekmeyiz." diyor.

Yukarıda yazdıklarımız hastane ücretlerine yapılan zamların halk arasında yarattığı tepkilerden birkaç örnek. Bu örnekler bile gösteriyor ki, halkın talebi sağlık hizmetlerinin ücretsiz olması. Oysa konuştuğumuz insanların da belirttiği gibi yapılan son zamlar, ilaç fiyatları, film paraları vb.'leriyle birlikte devlet hastanelerinde tedavi özel doktor ücretlerine ulaşmış durumda. Kuyruklarda, kapılarda çekilen eziyet de cabası...

ZARA'DA ZAMLAR VE FAŞİST TERÖR PROTESTO EDİLDİ

ANKARA (DEMOKRAT)

Sivas'ın Zara ilçesinde yapılan "Zamları ve Faşist Terörü Protesto Mitingi"ne yaklaşık 1000 kişi katıldı. Devrimcilerin, ilericilerin, CHP'lilerin ve demokratların bir araya geldiği mitinge çevre köylerden çok sayıda köylünün yanı sıra, Zara' dan da esnaf, memur, öğretmen, öğrenci ve işçiler katıldı. Bu arada mitinge katılmak için Sivas'tan gelenlerin ilçe girişinde önleri kesilerek geri çevrilirken, Zara Kaymakamlığı'nın da mitinge katılan öğretmenlerin kimliklerini saptamaya çalıştığı öne sürüldü.

'Zamları, Faşist Terörü Protesto Mitingi" Gençlik Derneği önünde başladı. Dernek önünde toplanan gruplar buradan, tespit edilen güzergalı dahilinde yürüyüşe geçtiler. 1970 yılında İstanbul da öldürülen devrimci öğrenci Hüseyin Aslantaş'ın annesi ve yine İstanbul da katledilen Ali Necip Bozalioğlu'nun yakınlarının da katıldığı mitingde, faşistler tarafından katledilen Zaralı ilerici ve devrimcilerin resimleri de taşındı. Miting ve yürüyüş sırasında "Zama zulme karşı tek yol devrim", "Halka kalkan faşist eller kırılır" gibi sloganlar söylendi. Daha sonra esnaflar, köylüler, işçiler ve gençler adına birer konuşma yapıldı. Konuşmalarda Türkiye genelinde sürdürülen faşist teröre karşı Zara' da da örgütlü olarak mücadele edilmesi gerektiği hayat pahalılığının günden güne kitleleri yoksullaştırarak açlığın kucağına attığı, faşist namlularının her gün onlarca canı aldığı belirtilerek. 'İşte bunun için bizler esnafıyla, işçisiyle köylüsüyle ve genciyle açlığa karşı, ölüme karşı savaşmalıyız. Bunun için de daha iyi bir şekilde örgütlenmeliyiz' denildi.

İSTANBUL'DA YÜZLERCE TEKEL

(Baştarafı 1. Sayfada)

mokratik kitle örgütünün katıldığı basın toplantısında konuşan Tek-Der İstanbul şubesi genel sekreteri Yusuf Ziya "Yüzlerce Tekel memurunun kıyımı gündemdedir." dedi. Ziya,Tekel'de uygulanan memur kıyımı politikasının demokratikleşme sürecine darbe indirmeyi, emekçi Tekel memurlarının birlik ve dayanışmasını kırmayı amaçladığını söyledi.

İstanbul Tabib odasında düzenlenen çok sayıda demokratik kitle örgütünün katıldığı ortak basın toplantısında, memurların kıyıma sürgüne uğratılmasında 'yasalarda varolan bazı maddelerin alabildiğine kullanıldığı, ve devlet memurları yasasının yanlış yorumla değerlendirildiği ifade edilerek, "Bu madde memurun başında "Demokles'in kılıcı" gibi sallanıyor. "Devlet dairelerini solcular işgal etti.Bu anarşistlerin kökünü kazıyacağız" demagojisi ile kıyıma sürgüne uğratılıyor.

Genel-Der Enerji-İş, Tüm Der, Zap-Der, Tüted Bank-Der Maliye-Der. Ziraatçiler Derneği ve Elektrik ve Kimya Mühendisleri Odası Temsilcilerinin katıldığı toplantıda Tekel'de uygulanan memur kıyım politikasının, grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklar için mücadele veren Tekel memurlarını sindirmeyi, demokratikleşme sürecine darbe indirerek, emekçi Tekel memurlarının birlik ve dayanışmasını kırmayı amaçladığını söyledi.

Ortak açıklamanın sonunda, Ülkede 50 bin'in üzerinde memurun politik kıyıma uğradığı belirterek, şöyle devam edildi ·

'Bizler Tekel'de (gıda iş kolunda,) sağlık,, eğitim, haberleşme. genel hizmetler banka enerji, bayındırlık iş kollarında Demirel iktidarı tarafından politik sürgüne uğratılmış tüm emekçi memurların eski görevlerine getirilmelerini istiyor, sürgün ve kıyımlara karşı tüm ilerici, demokrat kuruluşları birliğe çağırıyoruz..."

TRT'DE YARDIMCI MÜZİK PRODÜKTÖRLÜĞÜ SINAVINDA USULSÜZLÜK SAPTANDI

ANKARA (DEMOKRAT)

TRT'de bundan bir süre önce ilan edilen ve 22 Mayıs günü yazılı olarak yapılan yardımcı müzik prodüktörlüğü sınavı, usulsüzlük yapıldığı gerekçesiyle iptal edildi. Sınav: Aday kaydı yeniden yapılarak 10 Haziran Salı günü Ankara Radyosu'nda yinelenecek.

Usulsüzlük sınava giren dört kişinin yazılı dilekçeyle Genel Müdürlüğe başvurmasıyla ortaya çıktı. Sınavdan az bir süre önce Salona giren kimliği belirsiz bir kişinin sınav sorularını yanıtlarıyla tahtaya yazdığı, daha sonra da geldiği gibi sessizce çıkıp gittiği öğrenildi. Sınav kağıtları dağıtıldığında, az önce anlatılan sorularla aynı soruların kağıtlarda yeraldığı görüldü. Bunun üzerine sınav iptal edilerek, yeniden aday kaydına başlandı.

SÖĞÜT SERAMİK FABRİKASINDAKİ GREV YASA DIŞI ZORLAMALARLA KIRILMAYA ÇALIŞILIYOR

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Keramik İş Sendikası'nın Söğüt Seramik Fabrikasında 2 Haziran günü başlattığı grevin, kırılmak istendiği ancak işçilerin direnerek fabrikaya girilmesine engel oldukları öğrenildi.

Konuyla ilgili görüşlerine başvurduğumuz Keramik-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Aktulgalı, işçilerin, bölge halkıyla dayanışma içerisinde grevin kırılmasına engel olduklarını ve grevin her türlü yasadışı saldırıya rağmen başarıyla sürdürüldüğünü belirterek şunları söyledi:

"Fabrikaya sokulmaya çalışılan kamyonların ait olduğu kooperatifin saymanı MHP Söğüt İlçe Başkanıdır. Türk-İş'e bağlı Çimse-İş'in Genel Sekreteri Veli Eker ise işverenle birlikte grevi kırmak için yoğun çaba göstermiştir. Ayrıca işveren, Söğüt savcı ve hakimini Adalet Bakanı'na şikayet etmiş ve grevin kırılabilmesi için de Ticaret Bakanlığı'na başvurmuştur. Bazı güvenlik kuvvetleri de fabrikadan malların boşaltılması ve grevin kırılması doğrultusunda olaya müdahale etmişlerdir. Bütün bunlar işçilerin haklı ve yasal grevini kırmak için kurulan ilginç ortaklığı sergilemektedir.

Bu saldırılar karşısında işçiler Çimse-İş Şubesini basmış, ancak Veli Eker işçilere hesap vermeyi göze alamayıp kaçmıştır. Ayrıca Salı günü Söğüt Kaymakamı'nın ilçeye anons yaparak grevi kırmaya çalışması da işçilerin tepkisiyle engellendi.

Söğüt halkı yalnız değildir. Söğüt halkı ve birçok yakın köy halkının yanısıra fabrikanın küçük ortakları da grevi desteklemektedirler. Grevin başladığı gün, aynı fabrikada Çimse-İş üyesi birçok işçi ve şube yönetim kurulu üyeleri bu sendikadan istifa ederek grevimize katılmışlardır. Şu anda 420 işçi bütün bölge halkının desteğiyle grevlerini başarıyla sürdürmektedirler."

MİL LİR TUR

(Baştarafı 1. Sayfada)

gel çıkaranlar?.. Ama sayın parlamenterlerimiz bu konuda en küçük bir şikayette bulunmamışlardır.

Öyleyse neden çalışmaz, çalıştırılmaz parlamentomuz altı aydan bu yana?.. Milli iradenin dışında başka iradeler mi sözkonusu?.. Böyle bir sav ileri sürmeye dilimiz varmaz. Gelgelelim, bu manzarayı umumiye karşısında, derecesi ne olursa olsun bir başka iradenin varlığı pek yadsınamaz. AP Genel Başkanı Süleyman Demirel bu 'irade''nin başrolünde görünüyor. 'Seçim'' diyor. "Anayasa değişikliği" diyor. direniyor... Bir iç savaş ortamında seçim mi yapılır, azınlık hükümetinin sayılı parmaklarıyla Anayasa mı değiştirilir? Süleyman Demirel bilmez mi bunları? Elbet de bilir. 12 Mart'ta şapkasını alarak kaçan Başbakan'ın ülkedeki bu yangın karşısında direnmesi neden?.. 'Biz yangını söndürmeye talibiz" demişti hükümet kurarken. Şimdi Cumhurbaşkanı seçimi bahanesiyle yangını körüklemesi niye?.. Bir dayanağı olsa gerek. Onun için 'Söyleyene değil, söyletene bak!" demişler.

Görünen o ki, AP Genel Başkanı, tehlikeli bir oyunun içindedir. Bir mizansen tamamlanmak isteniyor. Devlet kurumları daha şimdiden faşist işgalcilere terkedildi. Ankara'nın göbeğinde Milli Eğitim Bakanlığı'na faşistlerden başka kimse adım atamıyor. Bu Bakanlık, bir saldırı üssü durumunda ayrıca. Devlet kadrolarında demokrat, sosyal-demokrat,ilerici memurlar birer birer ayıklandı. Kimileri sürgüne gönderildi, kimileri işten atıldı, bir kısmı da faşistlerce katledildi. Kıyım sürdürülüyor.

Parlamento'nun kilitlenmesi ile sola karşı daha ileri boyutlarda bir takım heveslere gerekçe hazırlamak mı isteniyor yoksa? Görünen köy kılavuz istemez...

Bu oyunlar karşısında CHP ne yapıyor?.. Genel Başkan Sayın Bülent Ecevit, diyalog çağrılarını bitirdi. Ecevit'in "sağ teröristler" yerine "faşist" deyimini kullanması ve iç savaştan söz etmesi nihayet gerçeği kabul etmek anlamına gelebilir mi? Ne var ki bir gerçeği yalnız sözle ifade etmek de yetmiyor... CHP Milletvekilleri çoğunlukla üzgün, tedirgin. Bir kaderciliğin sessiz bekleyişi içindeler...

Evet, halk kan ağlıyor. Yoksulun 500 gram ekmeği 15 TL. oldu. Efkâr dağıtmak için bir acı sigara bile bulamıyor piyasada. Ve milli iradenin temsilcileri turlara devam ediyorlar. Bugün Mil Lir Tur'un sayısı 98 oldu. Ve muhtıra söylentileri, bir takım karanlık hesaplar...

Ama bilinmeli ki evdeki hesap her zaman pazara uymaz. Hevesler kursaklarda kalabilir. Bu memleketin sahipleri vardır. Bu gerçek, bir güzel biline...

Diyarbakır'da uygulanan işkenceler akıl almaz boyutlara ulaştı

HABER MERKEZİ

DİSK Yürütme Kurulunca yapılan bir açıklamada Diyarbakır ve çevresinde uygulanan işkencelerin insan aklının almayacağı boyutlara vardığı belirtildi.

Ülkenin dört bir köşesinde uygulanmakta olan işkencelerin kamuoyunca yakından bilindiği ve çeşitli yayın organlarında konuyla ilgili haber, yorum. fotoğrafların yer aldığı ve çeşitli hukuk kuruşlarının, kişilerin bu konuda açıklamalarda bulunduğuna değinilen açıklamada "DİSK'in hukukçulardan oluşturduğu kurulun Diyarbakır ve yöresinde yaptığı incelemelerden, Diyarbakır Barosu avukatlarından tutuklu ve yakınlarından elde edilen bilgilerden çevrede işkencelerin insanlık dışı boyutlara ulaştığı ve askeri tutukevlerinde 15 yaşından küçük çocukların olduğu öğrenildi" denildi.

Yürütme Kurulunun açıklamasında, baskı uygulamalarının DİSK ve bağlı sendikalara da uygulandığına yer verilirken Konfederasyonlarının 10. Bölge Temsilciliği ve Genel İş Sendikasının Diyarbakır Subesi'nin fiilen kapatıldığı, gözaltına alınan DİSK üyesi işçilere ağır işkenceler yapıldığı ve Genel-İş Şube Sekreteri Nazif Kalelinin yapılan işkencelerden yarı felçli duruma geldiğine değinilerek "İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Helsinki Sonuç Belgesi, Roma sözleşmesinde imzası olan Türkiye'de işkence uygulamalarına derhal son verilmelidir. Açıkça bütün savcılara ve görevlilere çağrıda bulunuyor ve sanık sıfatıyla güvenlik görevlilerince ifadeleri alınan kişilerin ifadelerindeki siyasi kanaat açıklamalarının ne maksatla ve kimler tarafından sorulduğunun araştırılmalı ve sorumlular hakkında gerekli işlemleri derhal yapılmalıdır" denildi.

ERBAKAN:SINIRSIZ DÜŞÜNCE ÖZGÜRLÜĞÜ VE BASIN AFFI İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARI DESTEKLİYORUZ

ANKARA (ANKA)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan sınırsız düşünce özgürlüğünü ve basın affı ile ilgili çalışmaları desteklediklerini ve bu tutumlarını sürdüreceklerini söyledi.

MSP lideri Erbakan Çağdaş Gazeteciler Derneği yeni yönetim kurulu üyeleriyle yaptığı görüşmede basında tekelleşmenin tehlikeli sonuçlar yarattığını, büyük zulme zemin hazırladığını belirtti Erbakan gazete ve dağıtımının belli tekeller elinde bulunduğunu. dağıtımın devlet eliyle ucuz bir tarife ile yapılması gerektiğini bu arada gazete kağıdının ucuzlatılmasının fikir hayatının gelişmesi için zorunlu olduğunu söyledi. Dağıtım ve gazete kağıdının ucuzlatılmasıyla ortaya çıkabilecek açığın devlet subvansiyonu ile karşılanmasının mümkün olduğunu kaydeden Erbakan şunları söyledi:

"Biz MSP olarak fikir özgürlüğüne her zaman büyük önem verdik .Bu konuda, sınır ve baskıya dini inancımızda da yer yoktur. İnsanların doğruyu bulmasının yolu medeni yol. inanca baskı yapılmamasından geçer Körü körüne batıya bağlılık, sömürü ve tahakküme yol açıyor. Kültür emperyalizmine karşı bugun temelde milli bir mücadele veriliyor.Bugün Türkiye'de bir çok yazar fikrinden ötürü zulüm görüyor. Basın affı da meclis gündemindedir. Biz bunu destekliyoruz. Fikir hürriyetinin daimi savunucusuyuz. Fikir hürriyeti ile eylem aslında kanunda ayrılmamıştır. Bu da farklı yorumlara yol açıyor. Türkiye'de eşit şartlarda fikir yarışı yapılamıyor. Kağıt 40 liraya çıkarılırsa, dağıtım belli ellerde bulunursa nasıl doğru fikirler tartışılır. Bunun için, dağıtım devlet eliyle kurulan birimler tarafından yapılmalı, kağıt ucuzlatılmalıdır. Devlet tüm Türkiye'ye ucuz dağıtım yapmalıdır. Bu dağıtım ve kağıt için devlet subvansiyonu gerekebilir. bunda bir mahsur yoktur.

Bir insanın fikrini yayması için zengin. komprador olması gerekmezki. Fikir yarışı ancak eşit şartlarda mümkün olabilir."

"AMERİKA'NIN SUÇLARI KONFERANSINA KATILAN ABD HEYETİ BAŞKANI BİR AJANDIR"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tahran radyosu, Tahran'da yapılan uluslararası "Amerikan'ın Suçları" konulu konferansa, Amerika eski Adalet Bakanı Ramsey Clark'ın katılmasını kınayarak Clark'ın bir Amerikan ajanı olduğunu iddia etti.

Geçtiğimiz gün sona eren konferansın salt ABD'nin geçmişte işlediği suçları incelemekle kalmayıp, gelecekteki entrikalarını da engellemesi gerektiğine değinen Tahran radyosu Dışişleri bakanlığının Amerika'ya karşı takındığı uzlaşmacı tutumun nedenini açıklamasını istedi.

Tahran radyosu İran'a karşı girişilen ihanetlerin ve İran'ın sömürgeci ülkelere bağımlılığının sona erdirilmesi için ayrıntılı bir plan hazırlanması gerektiğini de belirtti. Bu arada ABD başkanlık kararını çiğneyerek Tahran'daki konferansa katılan Amerikan heyetinin üç üyesinin New York'a döndüğü ve heyet üyelerinin ellerindeki belgelere Amerikan gümrük yetkililerince el konulduğu bildirildi.

Konferansa katılan heyet üyeleri yaptıkları açıklamada böyle bir sonucu bilmelerine rağmen konferansa katıldıklarını belirttiler.

Heyet üyeleri Tahran'daki rehin Amerikalıların suçlu olup olmadıkları konusundaki soruları "Hepsi olmasa bile içlerinde bazılarının suçlu olup olmadıkları tartışılabilir" şeklinde 'cevaplandırdılar.

Başkanlık kararına rağmen Tahran Konferansına katılan 10 kişinin 10 yıla kadar hapis ve para cezasına çarptırılabileceğini belirten Amerikan basını böyle bir cezalandırılmanın yanlış olacağını yazdı. New York Times gazetesinde bu konuda çıkan bir haberde, "Kaldı ki yasaları ihlal ederek İran'a giren ve İran toprakları içinde kurtarma girişiminde bulunan bir hükümetin İran'a seyahati yasaklaması saçma bir karardır" şeklinde bir ifade kullandı.

Öte yandan İran Dışişleri bakanı Kutbzade İran'daki Amerikalı rehinelerin mahkemeye çıkartılmalarının akıllıca olmayacağını söyledi. Düzenlediği basın toplantısında bireylerden çok Amerika'nın yargılanmasının önemli olduğunu kaydeden Kutbzade durumun çıkmaza girmesinden ABD'yi sorumlu tuttu. Bu arada kendisine ABD'nin İran'daki faliyetlerinin raporları verilirse İran'daki rehineleri serbest bırakıp bırakmayacaklarını soran bir gazeteciye, bu konuda ısrarlı olduklarını, kendisinin de Humeyni gibi düşündüğünü belirtti.

ALYANAK.BELEDİYELERE ÖZERKLİK TANINMASI VE VALİLİKLERİN KALDIRILMASINI İSTEDİ

İZMİR(DEMOKRAT)

İzmir Belediye Başkanı İhsan Alyanak, belediyelere özerklik tanınmasını, valilik müessesesinin kaldırılmasını ve belediye başkanlarının yetkilerinin arttırılmasını istedi.

Alyanak yaptığı açıklamada halkın oylarıyla seçilen belediye başkanlarının yetkilerinin giderek sınırlandırıldığını belirterek, "Ege Belediyeler Birliği olarak 274 belediyeyi temsil ediyoruz.Buna karşın devlet ve hükümet yetkililerinden gerekli ilgiyl görmüyoruz. İller Bankası payları bile verilmiyor. Hangi partiden seçilirse seçilsinler her belediye başkanına eşit muamele yapılması gereklidir" dedi.

Türkiye'de belediye başkanlarına takınılan tavırlar ile Avrupa ülkelerinde belediye başkanlarına takınılan tavırlar arasında uçurumlar bulunduğunu bildiren Alyanak özetle şunları söyledi:

"Federal Almanya'da, diğer Avrupa ülkelerinde belediye başkanlarına korkunç saygı duyuluyor. Bu ülkelerde her belediye başkanı istediklerini yaptırabiliyor, kimse de karışmıyor. Ama bizde öyle mi? Gidip yurt dışından para buluyorsun, birtakım şeyler yapmak istiyorsun. Bakanlıklar karşına dikiliyor.Belediye meclisinden karar çıkartıyorsun, valinin onayına sunuyorsun, onaylamıyor, işler yatıyor. Belediyelere mutlaka özerklik tanınmalıdır. O zaman valilik müessesesi kendiliğinden işlevini yitirmiş olacaktır"

BAĞIMSIZ TAPER-İŞ SENDİKASI DİSK'E KATILDI

İZMİR(DEMOKRAT)

Tariş merkez ve bağlı kuruluşlarında çalışan büro personelinin örgütlü bulunduğu Taper-İş Sendikası'nın Disk'e üye olduğu bildirildi. Disk 3. Bölge Temsilcisi Sefer Güvenç, Konferedasyonun yeni üyesi Taper-İş Sendikası yöneticileri ile düzenlediği ortak basın toplantısında, Tarişte, işe yeni alınan işçilerin sahte fişlerle Taper-İş'e üye olarak yasa dışı yollarla sendikayı ele geçirmeye çalıştıklarını söyledi.

3670 üyeli Taper-İş'in Disk'e katılması nedeniyle düzenlenen basın toplantısında, Taper-İş Genel Başkanı Yurtkan Görsev,Tariş'in büro kesiminde örgütlü Taper-İş Sendikası'nın Genel Müdürlükçe tanınmak istenmediğini belirterek şunları söyledi:

"400'e yakın üyemizin iş bağıtları yasal olmayannedenlerle feshedilmiştir. Bu kıyım terör ve baskılar Taper-İş Sendikasını yolundan çevirmeye, mücadelemizi engellemeye yetmeyecektir."

Öte yandan basın toplantısında sendikaya ait üye fişlerinin, işyeri temsilcilerine teslim edildiğini, ancak faşistlerin sendikaya üye olarak kabul edilmediğini açıklayan Taper—İş Başkanı Yurtkan Görsev, "Faşistler sahte üye fişleri basıp doldurarak, sendikamıza başvurmaktadır. Şimdiye dek bin kişi fiş doldurdu. Faşistlerin üyelerimizi tehdit, baskı ve dayak yoluyla sendikadan istifa ettirmeye zorlamaları yetmedi, şimdi de Taper-İş'i ele geçirip Tariş'i ve sendikamızı faşist militanların yuvası haline getirmek istiyorlar. Ancak, işçi arkadaşlarımız ve sendikamız bu konuda mücadeleye kararlıdır. Tariş'in faşistleştirilmesine izin vermeyeceğiz. Genel müdürlüğün uygulamalarına ve faşistlerin üyelerimize yaptıkları baskılara sessiz kalamayacağımız bilinmelidir." şeklinde konuştu.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL Telefon: 28 68 03 Yıl: 11 Sayı 3408/185

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış,Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay—Ankara Telefon: 17 01 41

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75

Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

ABONE BEDELLERİ		
3 aylık 900.—6 aylık 1800.—		
1 yıllık 3600.—TL.		
YURT DIŞI		
Normal	3 aylık 2250.—	55 DM
	6 aylık 4500.—	110 DM
	1 yıllık 9000.—	220 DM
Uçakla	3 aylık 4500.—	100 DM
	6 aylık 9000.—	200 DM
	1 yıllık 18.000—	400 DM

İLAN KOŞULLARI	
2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın İlanları(1 süt 5 cm)	650TL.
Küçük İlanlar (kelimesi)	30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

HAFTADAN SEÇMELER

PAZARTESİ

17.05 Akşama Doğru
18.50 Güle Oynaya

Bazı programlarda yer alan şiir köşesi ve filmler dışında Güle Oynaya yalnızca şarkı ve oyunlarla yürütülüyor. Bu haftaki programda Muazzez Menemencioğlu'dan iki şiir ve film köşesinde "Bir Sabah Uyanınca" adlı film var.

SALI

18.05 Siyah İnci
18.50 Stüdyo I

Çeşitli magazin bölümlerinden oluşan programda yarı açık cezaevinde mahkumların sergiledikleri "Hababam Sınıfı"ndan görüntüler müzik bölümünde ise Atilla İçli, Erol Evgin ve Gökben var.

21.05 Hangisi Doğru
22.10 TV'de Sinema "Serap"

ÇARŞAMBA

17.05 Akşama Doğru
18.05 Siyah İnci
18.45 Avrupa Futbol Şampiyonası Final Maçı "Çekoslovakya-Almanya"
21.20 Turizm Dedikleri
21.25 Tatlı Çarşamba
22.10 Aşk Gemisi
23.00 Bir Konser

PERŞEMBE

17.05 Akşama Doğru
18.05 Siyah İnci
18.45 Avrupa Futbol Şampiyonası Final maçı "Belçika–İngiltere"
21.30 Yılların ardından

CUMA

17.05 Akşama Doğru
18.05 Siyah İnci
18.50 Doğa ve İnsan
21.20 TV'de Yerli Sinema "Yaz Bekarı"

CUMARTESİ

16.15 Siyah İnci
17.05 Laurel Hardy
18.45 Avrupa Futbol Şampiyonası Final Maçı. "F. Almanya–Hollanda"
21.35 İşte Cumartesi

PAZAR

12.05 Yaşayan Deniz
12.50 Tatil Sineması "Caz Dünyası"
20.40 Dallas

TV'DE SİNEMA 22.10
(10 Haziran—Salı)

"Serap"

Orjinal adı:Mirage
Yapım yılı: 1965
Yönetmenliğini Edward Dmytryk'in yaptığı filmde oynayanlar: Gregory Peck, Diana Baker, Walter Mattanu.

Amerikan yapımı olan Serap adlı film Haziran ayında izleyeceğimiz sayılı filmlerden biri... Hafızasını kaybettiğine inanarak geçmişini araştırmaya başlayan bir adamın, karıştığı bir cinayet hikayesi anlatılıyor. Heyecanlı, akıcı bir anlatımıyla pek inandırıcı olmamakla birlikte macera sevenleri erkan başında tutabilecek bir film.

Siyah İnci

Daha önce televizyonda yayınlanan "Siyah İnci" adlı dizi film tekrar ekrana geliyor. 5 bölümden oluşan dizinin her gün bir bölümü yayınlanacak. Dizi filmde Siyah İnci adı verilen bir atın başından geçen olaylar anlatılıyor.

Dizinin öyküsü kısaca şöyle: 1890 yalında doğan İnci çok sevdiği sahibi Luc'dan ayrılmak zorunda kalır ve bir başkasına satılır. Siyah İnci Cordon'ların yanında iki yıl iyi bir yaşam sürdürür. Ancak Siyah İnci tekrar sahip değiştirecektir. Daha sonra Siyah İnci bir kaç kez daha satılır. Sonunda yine ilk sahibi Luc Grey Siyah İnci'yi bulur ve birlikte yaşamaya başlarlar.

12.50 TATİL SİNEMASI
(15 Haziran–Pazar)

"Caz Dünyası"

Orjinal adı:St. Louis Blues
Yapım Yılı: 1958
Yönetmenliğini Allen Reisner'ın yaptığı filmde Nat King Cole, Fratha Kit, Cab Calloway, Ella Fitzgerald rol alıyor.

Amerikan yapımı olan ve caz bestecisi W.C. Handy'nin yaşamını konu alan filmin herşeyini müzik oluşturuyor. Filmin öyküsü akıcı değil, ancak Cole, Kitt, Ella. Fitzgerald ve diğerleri tarafından söylenen sayısız beste filmi izlenebilir kılıyor.

Köy ve Tarım Yayınları Danışma Kurulu toplandı

TRT objektiflik ve yansızlıktan uzaklaşmakta ısrar ediyor

Köy ve Tarım Yayınları Danışma Kurulu 2,3 ve 4 Haziran günleri Ankara radyosunda toplandı. Toplantıya Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, Tubitak, Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı, DPT.A.Ü. Ziraat, Veteriner ve Sivasal Bilgiler Fakülteleri, Gıda Tarım ve Hayvancılık, Köy İşleri ve Kooperatifler, Milli Eğitim ve Orman Bakanlıkları, Milli Prodüktivite Merkezi, Tarım Kredi Kooperatifleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları ve Ziraat Bankası temsilcileri katıldı.

Toplantıya sunulan tebliğlerde genel olarak: Köylülerin eğitimsiz bir durumda olduğu, küçük üreticilerin tutucu niteliklerinden dolayı üretimin artmasına engel teşkil ettikleri, köyden kente göçün tüketime yönelik insanlar yarattığı için olumsuz olduğu, tarım ve hayvancılık ürünlerinin artırılmasıyla ülkenin dar boğazdan çıkabileceği görüşleri ağır bastı.

Köylülüğün, çok etkili iletişim araçlarından olan radyo ve televizyon aracılığıyla eğitilmesi gerektiğini savunan konuşmacılar, verimin artırılmasının böylelikle sağlanabileceğini belirttiler. Etkili ve ayrıca, üretici sorunlarının çözümü için verilen kredilerin yükseltilmesi ve daha adil dağıtımını, bitki ve hayvan türlerinin ıslahını, ileri teknolojinin kullanılmasının yaygınlaştırılmasını önerdiler.

Daha önce toplanan Kadın Yayınları Danışma Kurulu da daha iyi programlar çıkarmak amacıyla çalışmalarını sürdürmüş durmuş, ancak pek de başarılı sonuçlar alamamıştı. Bunun en önemli nedenlerinden biri toplantıya çağrılanların genellikle varolanı savunmayı ya da ufak tefek reformlarla restore etmeyi tercih etmeleridir. Bu kez de aynı durum ortaya çıktı. TRT yönetimi devletin resmi kurumları ve tutucu üniversite çevreleri (SBF hariç) dışında hiç bir kuruma başvurmak gereğini duymadı.

Toplantının genel mantığı, "üreticiler hele bir gelişmiş teknolojiyi, makinaları kullansınlar, iyi ilaçlama yapsınlar, iki tohum kullansınlar her şey düzelir." idi. Oysa bugün asıl sorun çarpık kapitalisleşmenin doğal sonucu olarak yokolma sürecine girmiş bulunan küçük üreticilerin varlıklarını sürdürebilmeleri için gerekli tarım araç ve gereçlerini nasıl elde edeceklerdir. Ellerindeki ürünleri her yıl biraz daha düşük fiyatla satmak, ama gübre, ilaç, tohum gibi maddeleri daha pahalı almak durumunda kalan üreticiler nasıl verimi artırabilirler? Hiç kimse de bu konuya değinmek gereğini duymadı. Türkiye ekonomisinin "belini doğrultmak" için yapılan öneriler arasında geniş ölçekli üretimin yaygınlaştırılması da vardı. Bu önerilerin küçük toprak sahiplerinin kaderlerini büyük tarım kapitalistlerin ellerine teslim etmekten başka bir anlamı olmadığı açıktır. Kredilerin adil dağıtımı savının da fazla bir geçerlilik taşımadığı, her seminerde yinelenmekle birlikte daima kulak ardına atıldığı bilinmektedir.

Yakında Gençlik Yayınları Danışma Kurulu toplanacak. Yaklaşımda herhangi bir farklılık gerçekleşmediği takdirde şimdiye kadar yapılan toplantılardan farklı bir şey çıkmayacaktır ortaya... Yani sorunların kıyısından köşesinden geçen çok laf edilerek havanda su dövülen toplantıları bizler izlemek, sizler de okumak zorunda kalacaksınız.

TRT yönetimi devletin resmi kurumları ve tutucu üniversite çevreleri (SBF hariç) dışında hiç bir kurumu toplantıya çağırma gereğini duymadı...

"Hangisi Doğru"nun neresi doğru ki?

Hangisi Doğru'nun yalancıları... Sanırız hiç bir niteliği olmayan bu programa Cenk Koray'ın katkısı büyük!....

Bir saate yakın bir süre izleyicileri söyledikleri yalanlarla ekran başında tutmaya daha ne kadar devam edecekler acaba?

Programın amacının yalnızca eğlendirmek olduğu çok açık. Ama bunu bile yerine getirememeleri programın ortaya çıkmasında emeği geçen elemanlar ve halkımız adına utanç verici olmuyor mu? Üstüne üstlük saldırılar karşısında kendini korumak zorunda kalan insanlarla saldırganları "teröristler" diye bir tutarak karalamak, dildeki sadeleşme hareketini laf salatasına boğup da alaya almak hiç bir gerekçeyle haklı gösterilemez.

Merak edilen konu bu programı daha ne kadar süre ekranda tutmakta ısrar edecekleri?

"Bir Kadının Penceresinden" sansüre takıldı

Televizyonda 30 Mayıs Cuma gecesi gösterilen "Bir Kadının Penceresinden" adlı filmin son kısmı TRT yönetimi tarafından sansürlendi.

Toplumsal sorunlara çağdaş bir yaklaşım getiren filmin son kısmı tamamiyle çıkartılarak, izleyicilere sonuçsuz bir film gösterildi.

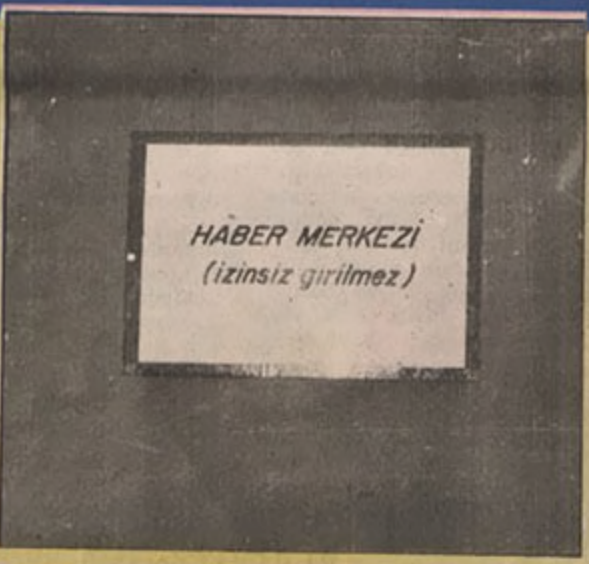

Filmin sonunda devrimci öğrenci Selim faşistler tarafından katlediliyordu. Oysa, yalnızca kadın kahramanla, Selimin ilişkilerinin bitişi verilmekle yetinildi. Ayrıca işçi masasındaki konuşmalar da makaslandı.

Uygulamaya ilişkin görüşlerini sorduğumuz yapımcı Ünal Küpeli: "Ben kendi dünya görüşüme göre bir film yaptım. Ancak ne yazık ki TRT'de sinemacılık yapamıyoruz. Ve yapıtlarımız devlet dairelerindeki uygulamalara göre işlem görüyor. Fazla birşey diyemiyeceğim" şeklinde konuştu.

Kırk yılda bir gerçekleştirilen, eli-yüzü düzgün yapıtlara karşı takınılan tavır, TRT yönetiminin ülke gerçeklerinin yansıtılışına yaklaşımını çok iyi ortaya koymaktadır.

Burası basına "açık" haber dairesi

TRT Genel Müd. Kasaroğlu ve Haber Dairesi Başkanı Muammer Yaşar Bostancı basınla ne kadar iyi ilişkiler içinde olduklarını sık sık yinelerler.

Buradaki resimleri sayın TRT yöneticilerine yanıt olarak yayınlıyoruz. Görülen resimler TRT Haber Dairesinin girişinde çekilmiştir. Kapıların arkasında tüm radyo-televizyon haberlerinin hazırlandığı üniteler bulunmaktadır. Basın mensuplarının görevi ise bu ünitelerde olup bitenleri kamuoyuna aktarmaktır.

Basın mensuplarının bu doğal haklarına saygılı olduklarını söyleyen TRT yönetimi kapının üzerine "izinsiz girilmez" yazısını asarak kendi kendisiyle çelişkiye düştü.

Bu mudur basın özgürlüğü, rahatça calışma ortamı? Sabahın 9.00'ından akşamın 18.00'ına kadar bu kapılar kapalı kalıyor

Radyo TV program haber

12.50 TATİL SİNEMASI

"Son Güneş"

Orjinal adı: Last Sunset
Yapım yılı: 1961
Oynayanlar: Kirk Douglas, Rock Hudson, Dorothy Malone, Joseyh Cotten,

Birkanun kaçağının eski sevgilisinin yanına saklanışını konu eden film "Rawhide" ve "Peyton Place" filmlerinin bir bileşkesini andırıyor. Fazlasıyla abartılmış, inanılması zor bir senaryo, dramatik bir öykü...

Şerif Stribling tarafından aranmakta olan O. Malley John Breck'ın eşi Belle'nın eski aşığıdır. Şerif Stribling ve O'Malley John Breck'ın çiftliğinde karşılaşırlar.

21.25 DALLAS

Sürekli filmin "Bebek karaborsası" adlı bölümü yayınlanacak. Sue Ellen bir çocuğu evlat edinmek için bu konuyla ilgilenen bir müesseseye başvurur. Rita adında hamile bir kızla tanışır. Bebek doğunca Sue Ellen çocuğu alacaktır. Bu olayı J.R. öğrenir.

12.05

Yaşayan Deniz

Dizinin "Yunus Peygamberi yutan balık" adlı bölümü yayınlanacak. Efsaneye göre Yunus Peygamberi yutan balık bir balinaydı. Ancak, balinalar insan yutmaz. İnsanı yutan balık çentikli Hani Balığıdır. Calipso ekibi Meksika'nın yarımadası Yucatan önlerine araştırma dalışı yapar. Bu bölgede Hani'ler her yıl yumurtlamak için kısa bir süre büyük sürüler halinde toplanırlar.

RADYODAN SEÇMELER

TRT I

06.40 Günaydın 09.05 Tatil Sabahı 11.00 Radyo Tiyatrosu (Unutulmaya Öç adlı oyun yer alıyor. Ard Hawkins'in yazdığı eseri radyoya uygulayan S.Günsel Öztürk) 12.05 Unutulmayanlar 15.05 Şarkılar 15.30 Türk Hafif Müziği 16.05 Spor Magazin

TRT II

08.02 Gün başlıyor 09.20 Bir Dilden Bir Telden 09.40 Sevgi Üstüne (Hazırlayan Ergun Balcı) 10.00 Çocuğun Dünyası (Programı Vedat Demirci hazırlıyor) 11.00 Kadınlar Topluluğu'nu Yüksel Kip yönetiyor. 12.00 Yavuz Tapucu'dan Türküler 12.15 Gençlikle Gelen 13.15 Hafif Müzik 13.30 Ses ve SazDünyamızdan 14.00 Öykülerin Dili 14.30 Türküler 14.45 Şarkılar 15.00 Her Telden 15.30 Şarkılar 16.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği 17.00 Metin Eryürek'den Türküler 18.30 Yurttan Sesler

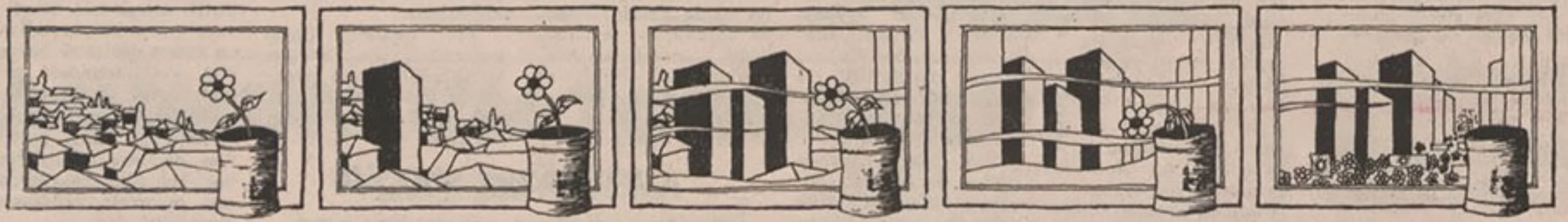
ORTAK YAYIN

19.30 Hafif Müzik 20.00 Tarla Dönüşü 20.20 Amatör Sesler 20.45 Hafif Müzik 21.05 Dinleyici İstekleri (Türk Sanat Müziği programı) 21.30 Spor Dergisi 22.05 Beraber ve Solo Türküler 22.30 Sizin Seçtikleriniz (Hafif Müzik) 23.45 Şarkılar Şarkılar

TV'de BUGÜN

11.00 GÜNAYDIN
12.00 HAFTANIN ŞARKISI
12.05 YAŞAYAN DENİZ
12.50 TATİL SİNEMASI
14.15 TATİL GÜNÜ
17.00 ALTAY — TRABZONSPOR MAÇI NAKLEN YAYIN
19.30 TAŞ DEVRİ
20.00 HABERLER
20.50 DİNİ MÜZİK
20.55 Hz.MUHAMMED'İN ÖLÜM YILDÖNÜMÜ
21.35 SAZ ESERLERİ
21.45 DALLAS
22.35 TÜRKİYEM
23.50 HABERLER

Demokrat Çocuk

Tarım ilaçları

Yakınlarımızdan tarımla uğraşanlar vardır. Çoğumuz da bu uğraşılara yardımcı oluruz. Her yıl ürünler ekilir, bakılır ve iyi ürün elde etme çabaları sürer gider.

Tarlalarımıza, bahçelerimize dadanan, ürünlerimizin bol ya da sağlıklı olmasını engelleyen zararlı böcekler vardır. İlk akla gelen çözüm de tarım ilaçları kullanarak, bu zararlılardan kurtulmaktır. Meyvalar, tahıllar bol bol ilaçlanır. İlaçlamanın zararları pek düşünülmez. Oysa, hem görünen hem de görünmeyen zararları vardır ilaçlamanın.

Zaman zaman ilaç zehirlenmesinden yaşamlarını yitirenlerin haberlerini okur ya da duyarız. Hemen aklımıza zehirlenmelere karşı önlem almak gelir. Meyvalar yıkanarak yenir. İlaçlama sırasında maskeler takılır. İlaçların başka ilaçlarla karışmamasına dikkat edilir. Yerinde önlemlerdir bunlar ama, yeterli mi? Zehirlenme tehlikesiyle karşı karşıya olan yalnızca biz insanlar mıyız? İlaçlı çiçeğin özünü emen arı, zararsız minik serçe, meyvalara zararlı böcekleri yiyen kuşlar, hayvanlar zehirleniyorlar mı? Zehirli otları yiyen hayvanlarımızın etleri, sütleri bozulmuyor mu? Zehirlenen doğa, bizi de yavaş yavaş zehirlemiyor mu? Meyvalarımız ve diğer ürünlerimiz lezzetlerini, verimlerini yitirmiyorlar mı? Şimdi yararları ve zararlarını tartsak, hangisi ağır gelir dersiniz?

Bitkileri kurtarmak için, ilaçlamayı tek önlem olarak görmemeli; köklü çözümün, çevrenin dengesini bozmayacak kapsamlı önlemlerle sağlanacağı unutulmamalıdır.

Güneş AĞABEY

BİR ÖYKÜ

Özlem ile Serçe

Özlem'lerin köydeki evlerinin orda, minicik bir serçe yaşardı. Arasıra Özlem'in penceresine konar, camı tıkırdatırdı. Özlem de ona tahıl verirdi. İyi arkadaştılar. Serçe üşüyünce açık camdan içeri girer, Özlem'i izlerdi. Özlem ona "Cik cik Hanım" adını takmıştı. Cik cik Hanım yılda dört beş tane yavru çıkarırdı. Topladıkları yiyecekleri yuvasına taşır, böylece yavrularını büyütmeye çalışırdı. Bazen de komşu serçelerle buluşmak için, bahçelerdeki ağacın dalına konar, öbür serçelere Özlem ile olan arkadaşlıklarını anlatırdı. Onlar da cik cikleriyle Özlem'i selamlarlardı.

Bir gün Özlem'in babası, elinde ilaçlama araçlarıyla bahçeye girdi. Serçelerin konup konup dertleştikleri meyva ağacını ilaçlamaya başladı. Serçeler önce bir şey anlamadılar. Keskin kokulu zehirin farkına varınca, çığlık çığlığa; sağa sola kaçışmaya başladılar.

Özlem ders çalışıyordu. Çığlıkları duyunca, Cik Cik Hanıma bir şey oldu korkusuyla dışarı fırladı. Babası, "Bir şey yok, sen işine bak. İlaçladığım ağaçtaki serçenin sesiydi." dedi. Özlem'in içinden bir şeyler kopmuştu sanki. Cik Cik Hanımı bir otun dibinde çarpınırken buldu. Babası "O kuş

ilaçlı, dokunma." diye bağırdı. Özlem dinlemedi. Eve getirdi. Su verdi, içmedi. "Yaşamalı" diye haykıra haykıra bir şeyler yapmaya uğraştı... Ne çare ki, serçeyi yaşatamadı.

Özlem serçeyi bahçeye kazdığı çukura gömdü. Bir tahta parçasına "En iyi arkadaşımdı. Bizim kurbanımız oldu." yazdı ve çukurun başına dikti. Sonra, yuvadaki minik yavruların yanına koştu. Topladığı yiyecekleri de götürdü. Yavru serçeler yemediler. Cik cik sesleri uzun zaman çevreyi çınlattı. Taa ki analarının gelmeyeceğini anlayıncaya dek.

SİZLERDEN

İlkbahar

Fakirler üzülür
Odun, kömür bulamaz
Sobasını yakamaz
Kara kış gelince...

Köyde yaşayanın
Derdi çoğalır
Sıkıntısı çok olur
Kara kış gelince...

İlkbaharda herkes
Sobasını kaldırır
Biraz olsun ferahlar
İlkbahar gelince

Sadrettin (İlk 5) Eyüp/İstanbul

